

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ULRICH FREDERIK
GYLDENLØVE
OG
HANS DESCENDENTER

(LØVENDAL, DANNESKIOLD-LØVENDAL, LØVENSØN,
DANNESKIOLD-LAURVIG)

MED 3 PORTRÆTTER

AF
O. v. MUNTHE AF MORGENSTIERNE

UDARBEJDET MED STØTTE AF
DEN HJELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE

SÆRTRYK AF »PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT«

8. R. 2. B. 1—2. H.

KØBENHAVN
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ A/S

1923

ULRICH FREDERIK
GYLDENLØVE
OG
HANS DESCENDERTER

(LØVENDAL, DANNESKIOLD-LØVENDAL, LØVENSØN,
DANNESKIOLD-LAURVIG)

MED 3 PORTRÆTTER

AF
O. v. MUNTHE AF MORGENSTIERNE

UDARBEJDET MED STØTTE AF
DEN HIELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE

SÆRTRYK AF »PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT«
8. R. 2. B. 1—2. H.

KØBENHAVN
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ A/S
1923

Woldemar Løvendal — og hans Families Ophold i Sachsen samt Stamtavler over de fra

Ulrich Frederik Gyldenløve (I) nedstammende Slægter:
Friherrer af Løvendal (II), Grever af Danneskiold-Løvendal (III), Grever af Løvendal (Bangemann-Huygens) (IV),
v. Løvensøn (V) og Grever af Danneskiold-Laurvig (VI).

Af O. v. Munthe af Morgenstjerne.

I.

Ulrich Frederik Gyldenløve.

Ulrich Frederik Gyldenløve, Kong Frederik III's naturlige Søn med Margrethe Papen (fra $15/9$ 1683 Friherreinde af Løvendal) er ifølge Inskriptionen paa hans — ved Bombardementet i 1807 ødelagte — Epitaphium i Vor Frue Kirke født $20/7$ 1638¹⁾. Hans Fødested var uden Tvivl Bremen, men Domkirkens Bøger for dette Tidsrum existere ikke længere.

Rigsraaden Christen Skeel skriver i sin Dagbog for 1650 $8/8$ »Hs. Maj.'s Søn, som er i Frankrig, begære, at Rigens Raad ville være tilfreds, at han maatte naturaliseres og nobiliteres.²⁾ 1652 $14/8$ skal Fr. III have udstedt et Pas for ham til en Rejse til Frankrig, Italien og Spanien³⁾, og immatrikuleredes han i hvert Fald

1654 $23/11$ ved Universitetet i Siena.⁴⁾

1655 $21/8$ erholdt han af Kongen udstedt et Naturalisationsbrev, hvorved »Ulrich Friderich Gyldenløffue og rette ægte Børn maa for danske Herremænd af Adelsfolk kiendes, agtes og anses saa og nyde alle de Friheder, Privilegier og Immuniteter, som danske indfødte Ædelinge ere medforlente og benaadede« (Vaaben omtales ikke).⁵⁾

1657 $11/2$ blev han Oberst over Prinsens Livregiment til Hest og Oberst til Fods⁶⁾, deltog s. A. i Forsvaret af Holsten under Marsken Anders Bille, forlenedes $14/3$ med Udsteen Kloster og Alle Helgens Gods i Norge⁷⁾ og havde overensstemmende med Roskilde Traktaten ifølge Kongens Brev af

1) Marmoræ Danica I S. 56 og Omzangen i Vor Frue Kirke.

2) Danske Magazin 3. R. 4. B. S. 48.

3) Illustreret Tidende XXXVI Nr. 52 S. 737.

4) Pers. Tidsskr. 4. R. 3. B. S. 65.

5) Sjøll. Rog. og Grøvs-kabet Tranekørs Arkiv.

6) Hirsch: Officerer.

7) Sjøll. Tegn.

- 1658 $19/6$ til Kong Gustav af Sverrig erholdt Ordre til at begive sig med det Brockenhusiske Regiment til den svenske Armé⁸⁾, hvilken Ordre han efterkom. Den svenske Konge udnævnte ham til Oberst og gav ham Indtægten af Lindholm og Børring Kloster samt 4000 Rdlr. Rente af Malmøs Told⁹⁾. Ved Kong Gustavs Fredsbrud flygtede han tilbage til Danmark og havde i
- 1659 Kommando under Hans Schack paa Toget til Fyen og i Slaget ved Nyborg $14/11$.
- 1660 $27/1$ forlenedes han med Vordingborg Len »dog at Du tillige maa beholde Udsteen Kloster og Alle Helgens Gods indtil Fienden Landet kvitterer«¹⁰⁾. $11/10$ fik han Kommandoen over Rytteriet paa Sjælland.¹¹⁾
- 1661 $1/2$ udnævntes han til Rigens Jægermester med aarlig Gage 2000 Rdlr.¹²⁾, erholdt $1/8$ af Kongen Skjøde paa Calø Slot og Ladegaard med Tilliggende¹³⁾, og endvidere $2/12$ Skjøde paa en Plads ved Admiralgaarden («udi Gothersgade . . . langs den store Stenbro . . . og langs vores Rentemester Mogens Friis' Have . . .», c: Kongens Nytorv) med Forpligtelse til derpaa at opsætte en god Købstad Bygning¹⁴⁾, fik $13/12$ Orlov til »at rejse paa en Tidlang udenlands«, hvorhos han i 6 Aar fra Philippi Dag 1662 maa beholde Lenet Vordingborg og dertil beliggende Ladegaard samt Beltring og Lekkende Gods¹⁵⁾, og var i de næstpaafølgende 2 Aar i fremmed Krigstjeneste i Braband, Frankrig og Spanien, i hvilket sidste Land han udnævntes til General og Grande af Spanien. Ved sin Hjemkomst i Slutningen af
- 1663 (eller Begyndelsen af 1664?) blev han Geheimeraad (Dato ubekjendt)¹⁶⁾, $11/10$ Ridder af Elefanten, og
- 1664 $20/1$ Statholder i Norge¹⁷⁾, samt Befalingsmand over Aggershus Amt (hvilket han atter fritoges for i 1671¹⁸⁾) og Etatsraad ¹⁹⁾, $16/3$ Overinspektør over Commissariat Væsenet samt den deraf dependerende Militiens og Fæstningers Underholdning¹⁷⁾, $20/3$ bevilges ham Indtægten af Ladegaarden ved Aggershus med underliggende Øer og Jorder uden Afgift¹⁷⁾ og erholdt han $4/11$

8) Förteckning å en i Svenska Rigsarkivet befientlig Samling af danske kongl. och fürstl. Personers Originalbref.

9) Uldalls Saml. 169 Fol.

10) Sjæll. Tegn.

11) Hirsch: Officerer.

12) Rentekammerets Expeditionsprotokoller.

13) Kronens Skjøder.

14) Sjæll. Reg.

15) Sjæll. Tegn.

16) Centraladministrationens Embedsetat.

17) Rentekamm. Expeditionspr.

18) Budstikken 1723 Nr. 12.

19) se Rentek. Expeditionspr. for 8. og 16. Marts s. A.

- Bevilling til at drive det nedlagte Gudbranddalische Kobberværk med dets Tilbehør¹⁷⁾, samt
- 1666 $\frac{4}{1}$ Privilegium paa at indrette og drive et nyt Kobberværk sammesteds¹⁷⁾. $\frac{14}{3}$ blev han Præsident for den under samme Dato oprettede Overhofret i Norge¹⁷⁾.
- 1667 $\frac{15}{1}$ skjødede Kongen ham 2 Gaarde i Sønder Onsild By og Sogn samt Gaarden Hvitvidgaard i Øster Lisbjerg Herred.²⁰⁾
- 1668 oprettede Gyldenløve et Legat til Bedste for Oslo Hospital, hvoraf Renten, nu 100 Kr., fremdeles uddeles til et Lem i denne Stiftelse.²¹⁾
- 1669 $\frac{20}{3}$ skjødede Kongen ham en Plads ved Questhuset »som Ulrich Christian Gyldenløve mestendels har tilhørt« med Pligt til derpaa at bygge en god Købstad Bygning²²⁾. I samme Aars sidste Halvdel var han i en diplomatisk Mission som overordentlig Afsending ved det engelske Hof.

Efter Kong Fr. III's Død fik han af den nye Konge, Chr. V.,

1670 $\frac{2}{4}$ Kjøbebrev paa Hartzhorner Wildnis med Sommer og Grønland i Herskabet Pinneberg i Holsten imod at afstaa Calø Amt samt opgive en Fordring paa 33.000 Rdlr., han havde paa Kongen for kontante Udlæg ($\frac{20}{11}$ 1671 udstedes Skjødet)²³⁾, og erholdt Tilladelse til at lade den af ham beboede men Kongen tilhørende Gaard i Kannikestræde istandgjøre for Kongens Regning²⁴⁾. Den $\frac{1}{8}$ tilskjødede han sig af Ove og Anna Margrethe Lange Fritzøe ældgamle Herresæde og Hovedgaard, Fritzøe Jernværk, Halsens og Brunlaugs Hovedgaarde i Brunlaugs Amt i Norge²⁵⁾, fik $\frac{16}{8}$ kgl. Confirmation paa Skjøde paa Gaarden »Byen« i Skelsmoe Sogn i Neder Romerrige i Norge, som han ved Skjøde af $\frac{4}{12}$ 1668 havde tilforhandlet sig af Claus Bastiansen, fhv. Foged i Øster Romerrige, og Hustru Margrethe Olufsdatter, og paa Gaarden Stalsberg i samme Sogn, som han ved Skjøde af $\frac{20}{1}$ 1669 havde tilforhandlet sig af Joh. Garmand, Skifteskriver over Aggershus, og Hustru, Margrethe Jespersdatter²⁶⁾, blev $\frac{29}{8}$ Tilforordnet i Admiralitetskollegiet²⁷⁾, fik $\frac{26}{9}$ kgl. Confirmation paa Skjødet paa Fritzøe, Halsens og Brunlaugs Hovedgaarde (se ovfr.) og paa at drive Fritzøe Jernværk²⁶⁾. Ved Skjøde af $\frac{25}{10}$ købte han Ladegaarden Østrup i Asminderød Sogn af Dronningens Kammertjener, den bekjendte Jacob Pedersen ($\frac{28}{3}$

20) Kronens Skjøder.

21) Daa: Det gl. Christiania S. 119.

22) Sjæll. Reg.

23) Kronens Skjøder og Privatarkiver: Ulrich Frederik Guldnløwe.

24) Sjæll. Reg. og Sjæll. Tegn.

25) Saml. til det norske Folks Sprog og Historie 6. B. S. 525 ff.

26) Norske Reg.

27) Sjæll. Tegn.

1678 transporterede han igjen Østrup til Kongen, se nedenfor)²⁸⁾.
^{27/12} blev han Præsident i Commercekollegiet, (hvorfra han atter
 afgik, senest i 1680)²⁹⁾, og endelig s. A., men Dato ubekjendt,
 Medlem af Geheimeconseillet.³⁰⁾

1671 ^{2/3} erholdt han af Kongen Gavebrev paa en Gaard i Kannike-
 stræde med tilliggende Have »næst op til Regensen«³¹⁾ — uden
 Tvivl den ovenfor omtalte Gaard, som han beboede, — s. A.
 antagelig Mai eller Juni blev han Overkammerherre, og ved
 Rangforordningen af ^{25/5} 1671 tillagdes der »Kongernes naturlige
 Sønner, som derfor af Kongerne erkjendte ere, saasom Hr. Ulrich
 Frederik Güldenløwe er«, Rang som Nr. 1, umiddelbart efter
 Kongehusets Medlemmer³²⁾. ^{14/9} tillagdes der ham Prædikaten
 »høje Excellence«³³⁾, ^{29/9} fritoges hans Hotel paa det nye Konge-
 torv for Skatter³⁴⁾ og samme Dag erigeredes af hans
 Godser i Brunlaug Amt i Norge Grevskabet Laurvig,
 hvilket Grevskab »for vores Rigers første Grevskab herefter
 holdes og agtes skal«, ligesom Grevskabet tillagdes et særskilt
 Vaaben, der beskrives saaledes »en kronet Leopard med krum
 gylden Hellebard eller Strids-Øxe udi blaåt Felt med en grevelig
 Krone over Skjoldet«³⁵⁾. Noget udtrykkeligt Grevepatent for
 Ulrich Frederik Gyldenløve findes, saa vidt ses kan, ingensinde
 udstedt; i Erektionsbrevet for Grevskabet kaldes han kun »Herr«,
 i det af Kongen udstedte nye Erektionsbrev af ^{27/2} 1692 (se
 nedenfor) kaldes han »os Elskelig højbaarne Herr Ulrich Friderich
 Güldenlew, Herre til Grevskabet Laurvigen« og »os elskelig
 Herr Ulrich Friderich Güldenlew for sig og sine Arvinger, Grever
 og Grevinder til Laurvig« og af »os elskelig Herr Ulrich Friderich
 Güldenlew selv og hans Arvinger, Grever og Grevinder« I Kon-
 gens eller Cancelliets Henvendelser til ham, og hvor han omtales
 i Missiver og aabne Breve, benævnes han aldrig »Greve« men
 altid »Herr Ulrich Güldenløwe til det Grevskab Laurvig« Kun
 i 3 Missiver, som Cancelliet udfærdiger — samme Dag som Ere-
 ktionspatentet — angaaende visse Forhold vedrørende Grev-
 skabet, som ville være at iagttage, hedder det » . . . Gre-
 verne til bemeldte Laurvig, som nu ere eller herefter kommandes
 vorder . . . «³⁶⁾. Da nu Gyldenløve paa det daværende Tids-

²⁸⁾ F. I. Meier: Efterretninger om Fredensborg Slot, S. 2.

²⁹⁾ Sjæll. Tegn.

³⁰⁾ Centraladministr. Embedsetater.

³¹⁾ Kronens Skjøder.

³²⁾ Sjæll. Reg. Nr. ^{189/1671}.

³³⁾ Danske Magazin IV. R. 6. B. S. 96.

³⁴⁾ Sjæll. Reg.

³⁵⁾ Lenskontorets Erektionspatenter.

³⁶⁾ Lenskontorets Arkiv.

punkt endnu ingen successionsberettigede Børn havde, idet det ældste Barr først blev født $\frac{5}{4}$ 1678, kan der ved Udtrykket »som nu ere« kun være ment ham. Og i et kgl. Missive af $\frac{14}{11}$ 1691 til Kammerkollegiet angaaende visse Friheder for Fritzøe Saugværk hedder det ». have vi allernaadigst consenteret saaledes, at dend naværende eller herefter kommende Grever til Laurwigen«, hvilket Udtryk tilmed gentages i samme Missive³⁷⁾. Af det anførte kan der derfor ikke udledes andet Resultat, end at muligvis Cancelliet har opfattet Erektionsbrevet som ensbetydende med en Ophøjelse for hans Person samtidig i Grevestanden. — Paa Laurvig er vistnok i hvert Fald en Del af den endnu staaende store Bygning af Træ opført af Gyldenløve.*)

1672 $\frac{24}{1}$ gives følgende Anordning om Titulaturen i Cancelliet: »Kongernes naturlige Sønner, som derfor erkjendt ere, skal gives Titel af Os elskelig Vel og Højbaarne, og i Begyndelsen af Brevene sættes Vor synderlig Gunst og Bevaagenhed tilforn, og maa dennem alleene og ingen anden af alle voris Undersaatter og Betiente gifvis det prædicatum af Høye Excellence«³⁸⁾ — $\frac{23}{3}$ skjødede Kongen til Gyldenløve Mørup Gaard og Gods i Fjenneslev Sogn, Sorø Amt og Birk, imod at stille 2 veludrustede Ryttere, naar Rostjeningen opbydes³⁹⁾. (Ved Skjøde af $\frac{12}{11}$ 1678 afhændede Gyldenløve atter Mørup til senere Vicestatholder i Norge Frederik Gabel⁴⁰⁾. $\frac{29}{3}$ erholdt han kgl. Confirmation paa Skjøde paa »Den lille Dyrehave« (Charlottenlund Skov) i Gentofte Sogn⁴¹⁾, som han ved Skjøde af $\frac{1}{5}$ 1671 havde kjøbt af General Henrik Rüse med derværende Bygninger. Paa disse Bygningers Istandsættelse ofrede han en Del Penge, og kaldtes Stedet da efter ham »Gyldenlund«, (indtil det, efter at Prinsesse Charlotte Amalie i 1733 havde ombygget Stedet, derefter kaldtes »Charlottenlund«⁴²⁾. (I 1683 afhændede han atter Gyldenlund til Kongen, se nedenfor). Ved Skjøde af $\frac{30}{3}$ kjøbte han endvidere Tybjerggaard i Tybjerg Sogn, Præstø Amt, af Erik Banner⁴³⁾ (i 1678 afhændede han den igjen til Kongen, se nedenfor). Samme Aar paabegyndte han Opførelsen af sit Palæ paa det ny Konge Torv

³⁷⁾ Sjæll. Tegh.

*) I Christiania ejede og beboede han efter at være flyttet fra Aggershus Slot den store, saakaldte »Calmeyergaard« paa Hjørnet af Raadhusgaden og Kirkegaden, og ved Horten opførte han et stort Landsted, hvor han af og til boede (Daa: Det gamle Christiania, S. 114).

³⁸⁾ Sjæll. Reg. Nr. $\frac{27}{1672}$.

³⁹⁾ Kronens Skjøder.

⁴⁰⁾ Sjællandsfar's Landstings Skjødeprotokol Nr. 6 Fol. 276 ff.

⁴¹⁾ Sjæll. Reg.

⁴²⁾ Eiler Nystrøm: Gentofte Sogn.

⁴³⁾ Sjællandsfar's Landstings Skjødeprotokol Nr. 6 Fol. 210 ff.

(det senere Charlottenborg), hvortil Kongen personlig nedlagde Grundstenen $\frac{3}{4}$, fik $\frac{10}{7}$ af Kongen Skjøde paa Christiansholm med Fiskedamme, tilhørende Eng og Myre i Gentofte Sogn, Sokkelund Herred⁴⁴), og modtog $\frac{10}{8}$ i Foræring af Kongen tilligemed Overjægermester Vincens Hahn Kalø Slots »Bygninger og Materialer, som ganske skal være ruineret og forfalden«⁴⁵), og af Materialet herfra er Charlottenborg delvis bygget. S. A. udsendtes han af Kongen som extraordinær Afsending i en diplomatisk Mission til Hertugen af Gottorp, men fik det følgende Aar Ordre af Kongen til at begive sig til sit Statholderskab i Norge (paa en Anklage af Storkanzleren, Greve Frederik Ahlefeldt for at staa i hemmelig Forbindelse med Hertugen). For at kunne opføre sit Palæ i en storslaet Skikkelse fik han af Kongen 1673 $\frac{26}{3}$ Tilladelse til at nedtage Hjørnet af det gamle Questhus paa Bremerholm, »hvor den underste Linie af hans nye Hus Flygel træffer«⁴⁶). — Ved Skjøde af 1674 $\frac{19}{12}$ købte Gyldenløve Øen Turø, Sunds Herred, Svendborg Amt, af Amtmanden i Haderslev, Greve Conrad Reventlow. (Ved Skjøde, udstedt i Hamborg $\frac{11}{12}$ 1702, solgte han atter Øen til sin Svigersøn, Greve Carl Adolph Ahlefeldt).⁴⁷ 1675 $\frac{29}{4}$ fik han af Kongen Bevilling til at bygge og drive en Krudtmølle i Norge.⁴⁸)

I Den skaaanske Krig ledede Gyldenløve Felttoget fra Norge (»Gyldenløvesfejden«) og erobrede i 1676 Uddevalla og Vennersborg, fra hvilken sidste By han hjemførte en Kirkeklokke, som han i 1682 skænkede til den da under Opførelse værende Vor Frelzers Kirke paa Christianshavn, hvor den endnu hænger⁴⁹). Aaret efter erobrede han Marstrand og Karlsteen. 1677 $\frac{24}{4}$ erholdt han kgl. Privilegium paa at drive et Sæbesyderi og Olieværk paa Christianshavn, som han havde faaet sig udlagt i Pant af Andreas Gompe⁵⁰), udnævntes $\frac{8}{6}$ til Direktør for det norske Postvæsen »imod at Du erlægger paa de behørigte Steder 2000 Rdlr. aarlig derfor«⁵¹), og $\frac{13}{11}$ til Feltmarskal⁵²). 1678 $\frac{15}{1}$ pantsatte Kongen til Gyldenløve Gods i Tønsberg Amt i Norge, imod at han vilde yde Kongen et Laan 50—80.000 Rdlr.,

⁴⁴) Kronens Skjøder.

⁴⁵) Jydske Reg. ⁴⁰⁴/₁₆₇₂.

⁴⁶) Brasch: Vemmetofte II. B. S. 49 ff.

⁴⁷) Hist. Tidsskr. 3. R. 1. B. S. 372 og 377.

⁴⁸) Sjæll. Tegn.

⁴⁹) Marmora Danica I, S. 56 og Trap: Danmark.

⁵⁰) Sjæll. Reg.

⁵¹) Norske Tegn. og Sjæll. Tegn.

⁵²) Exped. Sager ¹¹⁰⁷/₁₆₇₇.

saa meget som muligt⁵³). $\frac{22}{3}$ tilskrev Kongen de tilforordnede i Kammerkollegiet, at Gyldenløve til Krigens Fortsættelse havde forstrakt Kongen med 50.000 Rdlr., og at Kongen for Halvparten af denne Sum havde forundt ham saa meget af det Gods i Ditmarsken, »Udendigs« kaldet, saa han deraf kunde nyde 6 p. c. aarlig Rente, og for det øvrige, 25000 Rdlr., havde han overdraget ham — ligeledes til Arv og Eje — det Grevskab i Norge, som forhen kaldtes Griffenfeld og derefter Tønsberg, hvorimod Gyldenløve til yderligere Vederlag til Kongen afstod Tybjerggaard, Østrupgaard og noget mere Strøgods⁵⁴). $\frac{28}{3}$ fik Gyldenløve Skjøde paa Grevskabet Tønsberg. (Fra $\frac{3}{1}$ 1681 fik Hovedgaarden i bemeldte Grevskab »Semb« Navnet »Jarlsberg«)⁵⁵). Af Grevskabet inddrog Gyldenløve da den Del, der laa indenfor Brunlaug Amts Grænser, under sit Grevskab Laurvig, og overdrog Resten, ifølge kgl. Tilladelse af $\frac{7}{6}$ 1683 til Feltmarskal Gustav Wilhelm, Friherre Wedell, ved Skjøde af $\frac{12}{9}$ 1683.⁵⁶)

1679 $\frac{3}{3}$ fik han yderligere Kongens Løfte om Sikkerhed i de bedste Toldintrader i Norge, hvis han kan skaffe Penge »i disse Krigens Tider«⁵⁷). Ved Gavebrev af $\frac{19}{9}$ s. A. skænkede Gyldenløve et Legat paa 2000 Rdlr. til »den nye Laurviks Treenighedskirken«, og $\frac{14}{11}$ yderligere et Legat i sit Grevskab til Afholdelse af en Gudstjeneste paa »Frederiksdagen«, nævnte Dato.*)

Efter Fredsslutningen s. A. flyttede Gyldenløve til Kjøbenhavn og bosatte sig i sit nye Palæ. Han beholdt Generalfeltmarskalstillingen og Statholderskabet i Norge. $\frac{29}{12}$ gav Kongen ham Skjøde paa Korn- og Kvægtienden af Gierdrum Sogn i Øster Romerige i Christiania Stift⁵⁸), og

1681 $\frac{15}{1}$ mageskiftede Gyldenløve sig en Ødegaard »Kleppen« til i Bratsberg Amt i Norge af Amtmanden, Niels Sørensen Adeler til Bratsberg⁵⁹), erholdt

1683 $\frac{5}{6}$ af Kongen Skjøde paa 15 Gaarde i Seden Sogn og By, Aasum Herred, og paa Skioldnisholm Hovedgaard i Valsøll'e Sogn, Ringsted Herred, i Konsideration af den til Kongen s. A.

⁵³) Rentekamm. Expeditionspr.

⁵⁴) F. I. Meier: Efterretninger om Fredensborg Slot, pag. 2—3.

⁵⁵) Lenskontorets Erektionspatenter.

⁵⁶) Lenskontorets Erektionspatenter, »Budstikken«, 5. Aargang S. 657 og Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie VI. B., pag. 215 ff.

⁵⁷) Rentekamm. Expeditionspr.

*) Hvad Betydningen er af Ordet »Frederiksdag« er uvist. Dagen er endnu en lokal Festedag i Laurvig, hvor Arbejdet hviler og Skolerne holde fri. (Nicolajsen: Norske Stiftelser III. B. S. 437 og Daa: Det gamle Christiania, S. 119—20).

⁵⁸) se Rentekamm. Expeditionspr. under $\frac{20}{2}$ 1692.

⁵⁹) Norske Registre.

afstandne Gyldenlund i Kjøbenhavns Amt⁶⁰), og fritoges disse Skjøder 12. s. M. for Stempelafgift⁶¹). Den 6. s. M. fik han endvidere Skjøde paa alle paa Floden opsatte Bygninger fra Gjet-
huset til Kanalen (og hele Charlottenborg Siden af Nyhavn⁶⁰). I
1686 var han Øverstkommanderende over de danske Tropper ved
Belejringen af Hamborg i August og September.
1687 ²³/₇ fik han Privilegium paa at maatte drive Kobberværket
»Friederichsgave« i Gudbrandsdalen i Norge som sin Ejend-
dom⁶²) og
1689 ¹⁰/₉ paa at eje og bruge 2 Saugbrug i Bamle Fogderi og 29
Saugbrug under Grevskabet Laurvig, samt de ham under ²⁶/₉
1670 og ¹⁴/₅ 1673 givne Privilegier paa at drive Fritzøe Jernværk,
udvidede⁶³),
1690 ²²/₃ fik han Kongens Tilladelse til at indløse alt det Jordegods,
som var underlagt Næs Jernværk i Grevskabet Laurvig og tilforn
havde hørt under Grevskabet⁶⁴),
1691 (Dato ubekjendt) udnævntes han til Medlem af Kommissionen
i Raadhuset for Slottet⁶⁵), og ²⁵/₄ til at deltage i Højesterets
Møder.⁶⁶)
1692 ²⁰/₂ fik han af Kongen Skjøde paa Gaarden Eidsteen m. m. i
Brunlaugnes i Tønsberg Amt, som han ⁵/₁₂ det foregaaende Aar
havde mageskiftet sig til af Kongen imod Korn- og Kvægtienden
af Gierdrum Sogn i Øster Romerige i Christiania Stift⁶⁷), ²²/₂ ud-
nævntes han til Patron for det kgl. Akademi i Kjøbenhavn⁶⁶).
27. s. M. erholdt han af Kongen udstedt nyt Lensbrev for sit
Grevskab Laurvig i Anledning af, at han havde udvidet Grev-
skabet med alt, hvad der hørte under Brunlaug Amt (se foran),
og fastsattes Arvefølgen for dette Len⁶⁸). ¹/₃ bevilgedes fornævnte
Skjøde udstedt stempelfrit⁶⁶). Samme Aar i Juni nævnedes han
som Ejer af Sorgenfri ved Lyngby (»Sorgenløss«)⁶⁹) som han havde
kjøbt af Geheimeraad Lerche for 2000 Rdlr.⁷⁰). (Ved Skjøde af
¹⁵/₉ 1702 solgte han igjen Sorgenfri til sin Svigersøn, Greve Carl
Ahlefeldt.⁷¹)

⁶⁰) Kronens Skjøder.

⁶¹) Rentekamm. Expeditionspr.

⁶²) Norske Registre.

⁶³) Norske Registre og Saml. til det norske Folks Sprog og Historie, 6. B.
S. 525 ff.

⁶⁴) Norske Tegn.

⁶⁵) Centraladministrationens Embedsetater 1660—1848.

⁶⁶) Sjæll. Tegn.

⁶⁷) Rentekamm. Expeditionspr.

⁶⁸) Lenskontorets Erektionsbreve.

⁶⁹) Geheimarkivets Aarsberetning VI. B. S. 293 og 343.

⁷⁰) Bobé: Storkanzler Fr. Ahlefeldts Efterslægt. S. 58.

⁷¹) Sjællandsfar's Landstings Skjødeprotokol Nr. 12, Fol. 179.

1696 (Dato ubekjendt) købte Gyldenløve Øen Jomfruland ved Kragerø i Norge af Justitsraad, senere Geheimeraad Fr. Chr. Adeler⁷²);

1698 ³¹/₅ fik han af Kongen Generalkvittering for alt, hvad han i dennes og den foregaaende Konges Tid i sine Charger har administreret⁷³), og efter Kong Chr. V's Død nedlagde han

1699 ²⁵/₉ alle sine Embeder og flyttede i Foraaret

1700 til Hamborg. ¹/₅ d. A. gives der ham Pas til frit at lade udføre 14 af sine Heste til Hamborg⁷³). Sit Palæ paa det nye Kongetorv solgte han ved Skjøde af ⁵/₁ s. A. til Enkedronning Charlotte Amalie for 50.000 Daler i danske Kroner⁷⁴) og købte Godset Oywelgonne i Holsten, en Ejendom i Pinneberg 2 Mil udenfor Hamborg, hvor han mest synes at have opholdt sig⁷⁵), og desuden en anden Landejendom, i Neustadt. Efter hans Død fik hans Søn, Baron Woldemar Løvendal, og hans Svigersøn, Greve Carl Ahlefeldt, som Værger for den unge Greve Danneskiold-Laurvig kgl. Res. af ²⁷/₉ 1704 paa at maatte sælge disse Ejendomme ved Auktion.⁷⁶)

Foruden de alt nævnte Ejendomme vides Gyldenløve at have ejet Lystslottet Blaagaarden uden for Kjøbenhavn og det nuværende Moltke'ske Palæ i Bredgade (dengang Norgesgade), Hjørnet af Dronningens Tværgade. Ved hans Død stod dette »Hotel« fuldt monteret, ligesom Skifteforretningerne efter ham afholdtes dér, hvorfor han sandsynligvis ogsaa har beboet det.⁷⁷) Død ¹⁷/₄ 1704, bisat ²⁹/₅ i Det Gyldenløveske Kapel i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn*). Gift 1° ¹¹/₇ 1659 m. Sophie Urne, der skal have været Hofdame hos Dronningen, men Ægteskabet blev dengang ikke anerkjendt af Kongen (formodentlig fordi hun var Næstsødskendebarn til Leonora Christine Ulfeld). Født 1629 eller 1630. Efter Adskillelsen fra Gyldenløve oppebar hun af

⁷²) Daa: Det gamle Christiania S. 117.

⁷³) Rentekamm. Expeditionspr.

⁷⁴) Brasch: Wemmetofte II. B. S. 49 ff.

⁷⁵) Grevskaftet Tranekærs Arkiv og Vrigny: Voyage en Danemark à la suite de M. l'envoyé d'Angleterre 1702.

⁷⁶) Patenten 1704.

⁷⁷) Tranekærs Arkiv.

*) Det kostbare Epitaphium af Namour- og Italiensk Marmor, der sattes over ham og var udført af Quilinus, og til hvis Vedligeholdelse Gyldenløve allerede i levende Live havde paalignet sit Hotel i Norgesgade aarlig at udrede et Beløb af 20 Rdlr., blev stærkt beskadiget ved Kjøbenhavns Brand ²¹/₁₀ 1728. ¹⁹/₆ 1758 afsluttede hans Sønesønner, de 2 Brødre Danneskiold-Laurvig, Kontrakt med Professor ved Kunstakademiet, Carl Stanley, om fuldstændig Restaurering af Epitaphiet foruden Forfærdigelse af 2 nye Marmorkister til deres Forældre. Arbejdet, der skulde koste 6300 Rdlr., blev omsider afleveret og ²/₆ 1766 synet af Wiedewelt og Harsdorff, der befandt det forsvarligt. (Tranekærs Arkiv). Ved Bombardementet ⁵/₉ 1807 ødelagdes det helt.

ham en aarlig Pension paa 400 Rdlr. og bosatte sig, saavidt det kan ses, i Itzehoe. Hendes Søn, Baron Woldemar Løvendal, skriver i et Brev af $24/10$ 1714 at »la mort d'une bonne maman de quatre-vingts quatre ans« har sinket ham i Udførelsen af hans tjenstlige Pligter. Det er uden Tvivl hende, for hvem der i »Erd- und Todtengelder« den $26/1$ 1714 er betalt 4 β til det højadelige Jomfrukloster i Itzehoe, og som blev begravet paa St. Laurentii Kirkegaard dérstedt før Paaske 1714^{78 og *}). Gyldenløve blev gift 2° $16/12$ 1660 med M a r i e G r u b b e, død i Juni 1718 i Borrehuset ved Grønsund Færge, skilte ved Commissions Dom af $14/10$ 1670,

⁷⁸⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden, Tranekørs Arkiv, Itzehoe Klosters Arkiv.

*) Da Gyldenløves Sønesøn, Woldemar Løvendal, blev udnævnt til Helligaandsridder i Frankrig, fremlagde han en original Deklaration, som Gyldenløve havde udstedt $11/7$ 1659, hvori han »for Guds Aasyn« erklærede, at han samme Dag var bleven viet til Sophie Urne, lovlig og gyldigt af Præsten Møller, i Kjøbenhavn, men paa den Betingelse, at Ægteskabet skulde holdes hemmeligt, indtil Kongens Vrede havde lagt sig. Desuagtet er der bleven rejst Tvivl om, at Gyldenløve virkelig har været viet til Sophie Urne, navnlig under Henviisning til, at der ikke blandt de dalevende kjøbenhavnske Præster fandtes nogen af Navnet Møller. Men bortset fra, at man ikke udenvi der tør forkaste en Erklæring, der er udstedt under en saa højtidelig Ed som »for Guds Aasyn«, er det jo ingenlunde udelukket, at Gyldenløve kan have bevæget en Præst, der ikke hørte hjemme i Kjøbenhavn, til at forrette Vielsen. Penge dertil havde han sikkert allerede den Gang nok af, og han havde jo ovenikjøbet Udsteen Kloster og Alle Helgens Gods i Norge i Forlening. Nu træffer det sig saa, (meddelt af Arkivar Rasch i Christiania), at der er en Peter Møller, som Gyldenløve har taget sig stærkt af. Denne Peter Møller er født $30/11$ 1642 paa Kongsberg i Norge, blev Student fra Wittenberg i 1663 og kom derefter tilbage til Norge, hvor han strax blev Haandskriver hos Gyldenløve, der gav ham Løfte om Sogne kald som Præst i Christiania, og da Kongen uden Gyldenløves Vidende havde lovet en anden Kaldet, tog Gyldenløve ham i Stedet for med som sin Legationspræst paa sin Rejse til og Ophold i London i 1669 og fik ham derefter anbragt som Præst ved den tyske Menighed paa Christianshavn; senere blev han Præst ved St. Michaels Kirke i Slagelse, hvor han døde i 1697. Nu kan det selvfølgelig ikke være denne Møller, der har viet Gyldenløve i 1657, da han først blev Student i 1663. Men naar Gyldenløve har interesseret sig saa stærkt for ham, ligger det nær at spørge, om ikke Grunden dertil har været, at han har staaet i Taknemlighedsgæld til en Paarørende af den unge Mand — og da sandsynligvis hans Fader eller Onkel eller lignende — og har afbetalt den ved at tage sig af denne. Det kan da muligvis have været Faderen, der formodentlig ogsaa har heddet Møller, der har viet Gyldenløve. Desværre har Efterforskningerne efter Peters Møllers Fader, hverken i Kongsberg eller i Wittenberg eller her kunnet oplyse, hvem han har været, saa noget Bevis for Ægteskabets Indgaaelse ved denne har ikke kunnet føres. — Men hvorom alting er, har Kongen resolveret $9/2$ 1687, at Gyldenløves Søn (se nedenfor under A. 2) skal for »et ægte og Adel Kone Barn af alle og enhver agtes og holdes« og hans Sønesøns Søn (se nedenfor under C. 7) fik Navnet Danneskiold hæftet til sit Navn og blev optaget i Grevestanden, ganske ligesom de Gyldenløvers andre rette og ægte Afkom, hvilket ikke kunde være sket, naar ikke Kongen havde anerkjendt ham for at være født i lovligt Ægteskab.

3° $\frac{16}{8}$ 1677 i Laurvig m. Antoinette Augusta, Grevinde af Aldenburg, f. $\frac{4}{8}$ 1660 † $\frac{15}{7}$ 1701 efter faa Dages Sygeleje paa Tilbagerejsen fra »det varme Bad«, i Amsterdam, bisat $\frac{8}{10}$ s. A. i Det Gyldenløveske Kapel i Vor Frue Kirke.

II.

Friherrer af Løvendal.

Af Ulrich Frederik Gyldenløves 1ste Ægteskab med Sophie Urne er der paa Stamtavlerne kun kjendt 2 Sønner, A. 1—2*):

*) Muligvis har der været et 3die Barn, hvilket Faderen dog i saa Tilfælde ikke offentlig har vedstaaet. Foruden at det et Par Steder siges, at han har haft 3 Sønner, hvilket dog vist i hvert Fald ikke forholder sig rigtigt, medmindre denne 3die skulde være død meget ung, findes der i Uldalls Samlinger om Gyldenløver etc. Nr. 169 Fol. en løs samtidig Optegnelse, dateret Copenhagen 3. Februar 1691 af følgende Indhold: »Der Oberste Røcklinge, so Commandant in Christianssand in Norwegen gewesen, und Baronesse de Løvendahl zur Ehe gehabt, ist in Juthland gestorben«. Denne Oberst Morten Jørgen de Rocklenge, der var gift 1ste Gang med Jytte Eilersdatter Banner, angives paa Thisets Stamtavle over Slægten i Adelsaarbogen for 1911 at være bleven gift 2° m. »en Enke Margrethe Elisabeth N. N.«. Foruden de mange andre Fejl og Mangler, denne Stamtavle vrimler af, er ogsaa den, at Margrethe Elisabeth i hvert Fald ikke var Enke. $\frac{19}{9}$ 1682 udsteder nemlig Obersten et Morgengavebrev paa 2000 Rdlr. til »Jomfru Margrethe Lirken« (et i Norge almindelig brugt Kælenavn for Elisabeth), og $\frac{17}{8}$ 1688 meddeler Kancelliet Konfirmation paa nævnte Morgengavebrev, da der er sluttet Ægteskab imellem dem. I et Par senere Skrivelser fra Cancelliet af $\frac{28}{2}$ og $\frac{30}{8}$ 1691 benævnes hun »os elskelig Fru Margretha Elisabeth«, og i den nys nævnte Konfirmation kaldes hun »den meget velædle og velbaarne Jomfru, Jomfru Margretha Lirken«⁷⁹⁾. Disse Udtryk synes at tyde paa, at hun har været en Dame, tilhørende Adelen eller den højeste Rang, men hvorfor nævnes da aldrig hendes Efternavn eller i hvert Fald Faderens Navn, som dog ellers var Skik ved Adelsfolk? Skulde maaske dette Navn af en særlig Grund hemmeligholdes? Det kunde næsten se ud, som maatte det ikke officielt vides, hvem hun var! — Maaske kan man nu finde Løsningen paa Gaaden om dette 3die Barns Existens — ihvorvel det jo kun kan blive en Gising — i følgende, som ved første Øjekast ganske vist kun synes at skulle bringe endnu mere Forvirring ind i Sagen: I Skifteforretningerne efter den afdøde Gyldenløve dukker der op: Oberstinde Anna Elisabeth (ikke Margrethe Elisabeth) de Rocklenge. Hun er født »af Sudermann« og gift med fornævnte Morten Jørgens Broder Werner Jacob de Rocklenge. For hende har Gyldenløve vist stor Interesse. Han har overdraget hende Draaby Kongetiende for hendes Livstid, han har udstedt en Obligation paa 500 Rdlr. til hende, antaget hendes Søn, Fritz Rocklenge, som Page hos sig (en Søn, der forresten af sin Hovmester faar det Skudsmaal, at han er daarlig informeret og har mange ikke artige Tilbøjeligheder), og endelig har han givet hende en aarlig Pension paa 200 Rdlr. (en temmelig anselig Pension), saa længe hun lever.⁸⁰⁾ Maa man da ikke tro, at det er denne meget begunstigede Oberstinde Rocklenge, som er

⁷⁹⁾ Norske Registre og Norske Tegnelser.

⁸⁰⁾ Grevskabet Tranekærs Arkiv.

A. 1. Carl, der almindelig angives at være født $\frac{25}{9}$ 1660 og at være en Tvillingbroder til nedennævnte Woldemar, blev $\frac{1}{5}$ 1682 for sig og ægtefødte Børn optaget i Friherrelig Stand med Navnet Løvendal. Han døde ugift $\frac{25}{9}$ 1689 ombord i »Den flyvende Ulv« ved Øen St. Thomas i den guineiske Bugt, og blev begravet paa nævnte Ø Dagen derpaa. Det forholdsvis lidet, der hidtil har været kjendt om ham, er meddelt af daværende Kaptajn Tuxen i nærværende Tidsskrifts 3. R. 6. B. Side 77—81, hvortil der derfor kan henvises, og skal der dertil endnu kun føjes følgende: Af en Del Breve, der foreligger fra hans Haand til hans Fader i Aarene 1683 til 86⁸⁰) og ere skrevne dels fra Amsterdam (1683), dels fra Hamborg (1684) og dels fra London (1684 og 86) lærer man ham at kjende som den fuldstændige Modsætning til sin Broder; han er svag og energilos, faar uafsladelig Advarsler af sin Fader, fordi han ikke gjør Alvor af at gaa Søvejen, som han dog selv har valgt af egen Lyst, og begive sig paa Langfarter, men stadig opholder sig i de store Byer, han beder ustandseligt om Penge for at tilfredsstille sine Kreditorer, og da han endelig i November 1684 er rejst fra Hamborg til London, mener han, det nu er for sent i Vinter at finde Skibsløjlighed, og vil derfor iværksætte sit Ønske og begive sig til Grenwich, hvor han vil blive Vinteren over og lære Sømandsskab; i Marts 1686 er han i London, men lige som han skal afsted, bliver han syg og

Gyldenløves Datter, og ikke den anden Oberstinde, der var gift med Kommandanten i Christianssand? Dette kan dog ikke være Tilfældet, thi Anna Elisabeth, f. Sudermann, som faar sit første Barn med Rocklengge i 1676, siges udtrykkeligt under Skifteforhandlingerne at have været gift en Gang før og at have flere Børn i dette første Ægteskab⁸⁰). Hun kan da umulig have været en Datter i Gyldenløves Ægteskab med Sophie Urne, som først fandt Sted i 1659. Tilbage bliver da den Gisning, at hun har erhvervet sig Gyldenløves Taknemmelighed ved at antage sig hans lille Datter, opdraget hende og maaske har bragt Partiet i Stand imellem den unge ca. 22-aarige Pige og sin Svoger, der var en anset Mand, og som nu var bleven Enkemand. Af Gyldenløves Forhold overfor sine 2 Sønner vide vi, at han paa det omhyggeligste, i hvert Fald i deres yngre Aar, skjulte for dem, at han var deres Fader, og det er meget rimeligt, at han kun har vist sin Interesse for sin Datter ad Omveje, nemlig gennem den, der tog sig af hendes Opdragelse og Udvikling. Navnet »Margrethe« kan — skønt det ingenlunde er sikkert, da dette Navn var ret almindeligt — maaske ogsaa tyde paa, at hun er opkaldt baade efter sin Mormoder, Margrethe Marsvin, og sin Farmoder, Margrethe Papen. — At Gyldenløve foruden sine 2 Sønner (og en uægte Søn, den senere General Ulrichsdal) har haft andre Børn end Greverne af Dannekiold-Laurvig, fremgaar i hvert Fald af et Brev fra Woldemar Løvendal til en Ven, idet han siger: »Je voudrais être en état de pouvoir nourrir tous ces enfants de Sa haute Excellence.«⁸⁰) — Fru Margrethe Liskens senere Skæbne er iøvrigt ganske ubekjendt, og vides der udover det anførte intet som helst om hende.

maa opsætte den Rejse til Venedig, som Faderen har forlangt. Selv Broderen haaner ham og kalder ham for »stakkels Charles« og fortæller om ham, at han gjerne vil være Chef for en Galej, men han (∴ Broderen) mener jo rigtignok, at han for at naa dertil først maa begynde som underordnet⁸⁰). I 1684 har han aabenbart paa Trods af de ham af Faderen givne Paalæg været en Tur i Danmark, hvad der har opvakt hans høje Excellences højeste Vrede, thi Fru Anna Charisius (gift med Geheimeraad Morten Skinkel til Søholm, og Datter af Residenten i Holland, Peder Charisius), gaar i Forbøn for ham hos Statholderen herfor, og tilskriver hans ubesindige Rejse hertil hans Ungdom og føjer til, at han »altid har opført sig godt i vort Hus, saa vi have ikke andet end godt at sige om ham«⁸⁰). — Naar Matthias Skaanlund fortæller, at Løvendal, »for højt magtpaaliggende Aarsager, dem jeg ikke engang tør betro min Pen« ikke maa komme til Danmark, er der dog maaske alligevel noget herom. I hvert Fald foreligger der et Brev fra Løvendal, uden Dato, men skrevet omkring 1684 og her i Landet, hvori han indrømmer, at Aarsagen til Klagen over ham er »Wedelsborg« og føjer til, at »jeg ikke fordrister mig mon très cher Seigneur Hænderne at kysse, uden lever stedse i Frygt«⁸⁰). — Hvori Klagen iøvrigt har bestaaet, har ikke kunnet oplyses.

En diametral Modsætning til Carl Løvendal er lige fra den tidligste Ungdom Broderen

- A 2. W o l d e m a r, i Slægtskronikerne altid kaldet Woldemar. I for at skjelne ham fra Sønnen, den senere Marschal af Frankrig, der benævnedes Woldemar II. I de Breve, der haves fra hans Haand fra Tidsrummet, førend han $\frac{1}{5}$ 1682 optoges i Friherrestanden, underskrev han sig aldrig andet end »Ulrichsøn« eller »Uldrigsøn«. Han angives overalt at være født $\frac{25}{9}$ 1660, kun paa Inskriptionen paa Rammen om hans Portrait i Slottet Dahlen i Sachser (se nedenfor) siges hans Fødselsdag at have været $\frac{22}{9}$, men denne Ramme er, omend af gammel Dato, dog i hvert Fald sat om Billedet nogen Tid efter hans Død. Han opdroges i sin Barndom sammen med sin ovennævnte Broder Carl, i 1674 i Nederlandene, var i 1677 i Heidelberg, hvorfra han kom til sin Fader i Norge og deltog under denne i »Gyldenløvesfejden« i den skaanske Krig; han skal herfra være bleven nedsendt til Kongen for at aflevere en erobret Fane⁸¹). Formodentlig foranlediget ved, at den indtrådte Vaabenstilstand forhindrede ham i hos

⁸¹) Gl. kgl. Samling 931 Fol.

sin Fader at uddanne sig videre i Krigshaandværket, gik han tilbage til Holland, hvor han $^{10}/_7$ 1679 udnævntes til Fændrik i Baron Friesenheims Compagni af Prinsen af Oranieus Garderegiment⁸²). $^{29}/_3$ 1680 var han endnu i Holland (i Haag⁸³). $^{27}/_{12}$ 1680 skrev han til sin Fader, at han lige er ankommet til Neuheus (i Holsten), hvor han har forefundet Breve fra sin Oberst, som giver ham Ordre til at begive sig til Lintz, hvor den kejserlige Hofstat er, og de skulle have deres Kvarter i Swaben. Hans Oberst har anbefalet ham til Prins Herman af Baden, som har svaret venligt tilbage⁸³). Han maa dog snart efter være kommet tilbage til Holland, thi $^{1}/_5$ 1681 skrev hans høje Excellence til Woldemar, at han af dennes Brev ser, at han staar i Begreb med at rejse, og ikke finder det heldigt, at han rejser til Wien. Men da han skal igjennem Elsas og Lothringen, raader han ham til nøje at studere Fæstningerne dér, som ere de mest praktiske, han kan se og samtidig iagttage Troppernes Orden og Bevægelser »da Du ikke kan blive en dygtig Soldat uden at have lært Fortifikation og Mathematik. Naar Du tager Afsked med Hans Højhed af Sachsen, maa Du meget takke ham for den Naade, han har vist Dig og sige, at Du kun forlader ham for at søge at gjøre Dig bedre istand til at fortjene hans Godhed, for senere paany at tilbyde ham Din Tjeneste Hvad Din Gæld angaar, haaber jeg, at Du trækker Dig ud af den paa en anstændig Maade«⁸³) Aaret derpaa var Woldemar i Danmark, hvor Kongen ved Patent af $^{1}/_5$ 1682 ophøjede ham for sig og ægtefødte Børn i Friherrestanden og gav ham Navnet Løvendal. Efter den $^{6}/_6$ s. A. at have faaet Pas til for denne ene Gang toldfrit at udføre 12 Heste af Riget⁸⁴), rejste han igjennem Itzehoe, hvor han hilste paa Statholderen (og sagtens ogsaa paa sin Moder, Sophie Urne), stødte i Nærheden af Dresden til sin Bataillon og kom over Prag, hvor han var $^{26}/_8$, til Wien. Her forblev han indtil, som det synes ind i April 1683, idet han deltog i Krigsbegivenhederne imod Tyrkerne, snart i Ungarns Højbjærge, snart i Østrig. Han fortæller selv, at han har høstet Roes hos Krigsraadet, og at hans Kammerater ere jaloux, fordi han har erhvervet Ry for at have uddannet sit Compagni til at være et af de bedste i Hæren⁸⁵). Han skal være bleven udnævnt til Oberstløjt-

⁸²) Originale Patent i det Løvensøn'ske Arkiv, nu i Rigsarkivet.

⁸³) Grevskaftet Tranekærs Arkiv.

⁸⁴) Sjæll. Reg. 1682 S. 584.

⁸⁵) Løvendals Breve til sin Fader fra Prag $^{26}/_8$ 1682, Wien $^{14}/_{12}$ 1682, $^{7}/_2$ og $^{8}/_4$ 1683 i Grevskaftet Tranekærs Arkiv.

nant i Kejserens Hær, — i al Fald havde han efter sit eget Sigende 3 Compagnier under sin Kommando —, og var tilstede ved Wiens Undsætning under Tyrkernes Belejring.⁸⁶⁾

Imidlertid havde han i sit Hjemland allerede $22/3$ 1683 modtaget Udnævnelse som dansk Oberstløjtnant og Chef for 3die Kompagni af det i s. A. af Oberstløjtnant Chr. Fr. Marschall hvervede, af 7 Eskadroner bestaaende, Regiment Dragoner⁸⁷⁾ og vendte derefter tilbage til Danmark. $22/5$ s. A. beskikkedes han til Generaladjutant og Oberstløjtnant i Norge, og gaves der Statholder Gyldenløve Ordre til at sørge for et Compagni Dragoner til ham⁸⁸⁾. Med sit Compagni laa han i Garnison i Moss et Aarstid⁸⁹⁾. Efter $16/5$ 1684 at have oprettet den hvervede 8de Eskadron Dragoner⁹⁰⁾, fik han $17/10$ s. A. Bestalling som Oberst og Chef for Regimentet »Løvendals Regiment Dragoner«. Aaret efter formerede han Regimentet, saa det kom til at bestaa af 9 Compagnier kombinerede norske og holstenske Tropper, »1ste Regiment Dragoner«. (Fra $6/3$ 1693 fik Regimentet Titel af »Livregiment Dragoner«⁸⁷⁾). Allerede efter at have dannet de to første Compagnier af sit Regiment, overførte han disse efterhaanden til Holsten. Fra Christiania skriver han $5/4$ 1684: »Om 2 eller 3 Uger ville mine Folk afgaa til Kiel; imorgen afmarschere de fra Moss«. ⁸³⁾ Den 1ste Eskadron ankom til Kiel den $30/5$ og efterhaanden ankom hele Regimentet. $4/4$ 1686 indberettede Oberstløjtnant Rappe fra Frederikssten, at det Løvendalske Compagni Dragoner — vistnok det sidste tilbageblevne i Norge, 3die Compagni — var afmarscheret fra Fæstningen, hvorover Garnisonen dér er bleven svækket⁹¹⁾. I Holsten havde Løvendal sit Hovedkvarter først i Klostret i Preetz, senere i Útersen eller Pinneberg, hvorfra hans talrige Breve til Overkrissekretæren i de følgende Aar for største Delen ere daterede⁹²⁾. I Holsten forblev nu Løvendal med ganske kortvarige Afbrydelser i de følgende 21 Aar. Han har efter alt, hvad der kan ses, tilbragt en særdeles behagelig Tid her, delt imellem sine Tjenesteplichter og det kjære Bothkamp, hans Svigermoders Gods, som Løvendal gjerne vilde komme

⁸⁶⁾ Genealog. histor. Nachrichten, 13.—24. Del, S. 189 ff. og Tranekærs Arkiv.

⁸⁷⁾ Hærens Arkiv (Kapsel).

⁸⁸⁾ Krigskancelliets Regnskaber og Protokol for 1683.

⁸⁹⁾ Breve til Overkrissekretæren $12/4$, $20/4$, $4/5$ 1684.

⁹⁰⁾ Hærens Arkiv (Kapsel) og Ancker: Norske Generalspersoner.

⁹¹⁾ Registratur over indkomne Sager til Krigskancelliet fra Norge 1684—1694.

⁹²⁾ Breve til Overkrissekretæren fra 1684—1700.

i Besiddelse af og udtalte Haab om, at hans høje Excellence vilde hjælpe ham til at erhverve, idet Svigermoderen allerede havde afkjøbt Børnene det, for 90.000 Thaler⁹³). Bothkamp laa ikke længere end 6 à 7 Mil fra Pinneberg, og han bad Overkrigssekretæren, om han maatte opholde sig dér, saa ofte han kunde for Tjenesten, og det kan ses af hans talrige Breve derfra, at han har erholdt denne Tilladelse.⁹²) I August 1685 var han paany en Tur i Ungarn og Østrig for at studere Krigsbegebenhederne dér.⁹³)

⁸/₂ 1687 udstedte Kongen et aabent Brev, hvorved Løvendal erkjendtes for et »ægte og Adel Kone Barn af alle og enhver at skal agtes og holdes⁹⁴), men Løvendal maatte til Gjengæld fraskrive sig enhver Arveret efter Faderen og Successionsretten til Grevskabet Laurvig. (Arveafkaldet er dateret Ûtersen ³/₆ 1687). Tiltrods for dette Arveafkalds Udstedelse opstod der dog efter Gyldenløves Død Strid imellem Arvingerne, paa den ene Side Greve Ferdinand Anton Danne-skiold-Laurvig, paa den anden Side dennes Søster, Ulrikke Antoinette, Grevinde Ahlefeldt, og Halvbroderen Løvendal, idet Grevinden mente sig forurettet ved Faderens Testamente, og Løvendal vægrede sig ved at tilbagegive en Obligation paa 120.000 Rdlr., som han havde faaet af sin Fader i dennes levende Live. Striden endte omsider med et Forlig, hvorved Løvendal for sit Vedkommende indgik paa at tilbagebetale Halvdelen af Obligationens Paalydende imod at beholde den anden Halvdel.⁹⁵)

I Juni 1692 erholdt Løvendal Orlov for at begive sig til Frankrig. Her overværede han paa fransk Side i Lejren ved St. George Belejringen af Namur og Byens Erobring ved Storm Natten imellem 29. og 30. Juni. Umiddelbart herefter maatte han ifølge Ordre hjemmefra begive sig tilbage til sit Kvarter i Holsten⁹⁶). Aaret efter deltog han med sit Regiment, 500 Mand, i Togtet mod Ratzeborg og førte Avantgarden, der satte sig i Bevægelse ⁶/₈ 1693. Ifølge Ordre gik han tillige med en Del af Hovedhæren i Lejr ved Niehuus (Neuheus), hvorfra Lüneborgernes Overgang over Elben skulde forhindres; derved kom han ikke til at deltage i selve Bombardementet af Ratzeborg. Efter Fredstraktatens Underskrivelse ²⁹/₈ brød han op og marscherede hjem.⁹⁷)

⁹³) Breve fra Løvendal til Gyldenløve ¹⁹/₈, ²⁶/₈, ³⁰/₈ 1685 i Tranekærs Arkiv.

⁹⁴) Uldalls Samlinger, 169 Fol.

⁹⁵) Løvensøns Privatarkiv.

⁹⁶) Breve til Overkrigssekretæren ¹⁸/₆, ²⁹/₆, ¹/₇ 1692.

⁹⁷) Breve til Overkrigssekretæren ¹/₈, ²⁷/₈, ⁷/₆, ⁹/₆, ²²/₁₀ 1693 og Militært Repertorium 6. B. S. 286—312.

Da han syntes, at en Forfremmelse lod vente for længe paa sig, ansøgte han ²⁰/₁ 1699 om for en Tid at maatte dimitteres af Tjenesten og passe sine private Affærer, da han »ikke sporede saa megen Flid« hos sig selv, som han ønskede⁹⁸). Dette synes virkelig at have hjulpet, thi den ⁴/₂ s. A. udnævntes han endelig til Brigadér, hvorhos han fritoges for de ham anbetroede Regimentter Cavalleri og Dragoner.⁹⁹)

Da den store Nordiske Krig udbrød i Aaret 1700, laa han med Grænsetropperne ved Rigets Sydgrænse, og havde strax en lille sejrriig Affære ved Borstel den ⁶/₇ — ¹/₂ Mil vest for Oldesloe¹⁰⁰). ¹⁶/₈ s. A. udgik der et kgl. Missive til Stiftsbefalingsmanden paa Fyen, Diderik Schult, at Brigadér Løvendal skal føre den øverste Kommando saavel over Militien som Skytterne og Landfolket i Fyen¹⁰¹). Løvendal ankom til Nyborg 16. s. M. og gav sig strax i Lag med at udbedre Fæstningsværkerne og opkaste Strandbatterier, men da Freden blev sluttet i Travendal, opløstes hans Detachment 23. s. M.¹⁰²). ²⁰/₁₀ 1700 udnævntes Løvendal til Generalmajor til Hest¹⁰³), og ⁴/₁ 1701 til Inspektør over Kavalleriet i Holsten¹⁰⁴). Her opholdt han sig da atter i de følgende 4 Aar. ¹³/₁₂ 1702 ansøgte han — for 2den Gang — i et misfornøjet Brev til Overkrigssekretæren om sin Afsked¹⁰⁵), men fik den heller ikke bevilget denne Gang.

Endelig ¹⁶/₆ 1705 erholdt han sin Afsked af dansk Krigstjeneste¹⁰⁶), hvorefter han flyttede til Hamborg og bosatte sig dér. Her begyndte han at drive Forretninger — navnlig Rederi- og Bankiervirksomhed i større Stil¹⁰⁷), — hvorved han betydeligt øgede sin i Forvejen anselige Formue, og snart erhvervede han sig Ry for at være et fremragende Finansgeni. I Hamborg stiftede han Bekjendtskab, der snart efter gik over til Venskab, med den sachsiske Greve Hoym, ligesom han snart, allerede i Januar 1706, lagde Planer om at flytte til Sachsen og købe et Gods dér. Da Greve Hoym senere blev udnævnt til Finansminister hos Kong August den Stærke,

⁹⁸) uregistrerede indkomne Sager til Krigskancelliet.

⁹⁹) Uregistrerede indkomne Sager til Krigskancelliet ⁷/₂ 1699 og Hærens Arkiv.

¹⁰⁰) Generalstaben: Den store nordiske Krig I. B. S. 358.

¹⁰¹) Fyenske og Smaalandske Tegnelser 1700.

¹⁰²) Den store Nordiske Krig I. B. S. 358.

¹⁰³) Hærens Arkiv.

¹⁰⁴) Hirsch: Officerer.

¹⁰⁵) Brev til Overkrigssekretæren ¹³/₁₂ 1702.

¹⁰⁶) Registratur til kgl. udfærdigede Expeditioner og Resolutioner Nr. 535.

¹⁰⁷) Hauptstaatsarlivet i Dresden.

anbefalede han Løvendal til Kongen som Samtidens største Finansgeni, og Kongen, der brugte store Pengesummer og som Følge deraf altid var i Pengeforlegenhed, lyttede ivrigt til hans Raad. Ogsaa Kongens Moder, Kurfyrst Georg III's Enke, Anna Sophie, der som Datter af den danske Konge, Fr. III, var en Halvsøster til Gyldenløve, og som stadig viste Interesse for sine tidligere Landsmænd, naturligvis ikke mindst for Sønnen af sin Halvbroder, støttede Anbefalingen. Endelig, og det havde maaske ikke mindst Vægt, talte Kongens almægtige Elskerinde, Grevinde Anna Constance v. Cossell, Løvendals Sag. Grevinden var født von Brockdorff og Cousine til Løvendals nylig afdøde 1ste Hustru, Dortha von Brockdorff, og hun ønskede ved at hjælpe ham frem at gøre sig ham forbunden og skabe sig en Ven som Modvægt imod sine talrige Fjender og Misundere¹⁰⁸). Saaledes gik det til, at Løvendal ¹⁷/₁₀ 1707 fra Leipzig indsendte en Ansøgning til den danske Konge om Tilladelse til at modtage Stillingen som Medlem af Conseillet og Direktør for Finanserne hos Kong August af Polen og Sachsen, og med Cancelliets Svarskrivelse af ¹/₁₁ modtog han Tilladelsen¹⁰⁹). Dog havde han allerede inden denne kom, ladet sig tage i Ed som virkelig Geheime Raad og Kammerpræsident, den ²¹/₁₀ 1707, og ²⁶/₈ 1709 udnævntes han tillige til Oberbergwercksdirektor¹⁰⁷). Løvendal synes at være flyttet fra Hamborg til Dresden ca. ¹/₁₂ 1707¹¹⁰).

Ankommet til Sachsen kastede han sig strax med Iver ind i sit Embede. Han befæstede hurtigt sit Ry som Finansgeni ved at vinde Grevskabet Mansfeld, som havde været pantsat til Hannover for 600.000 Thaler, tilbage for Kronen. Det samme lykkedes for ham med Postvæsenet, som havde været pantsat til en Mand ved Navn Käse, idet han tvang Käse, dels ved Forhandlinger, dels ved Magt, til at tilbagelevere Pantet imod en langt ringere Erstatning — som han tilmed kun skulde modtage afdragsvis — end den Sum, han i sin Tid havde laant Kongen¹⁰⁷) Og for at bringe Finanserne paa Fode rejste han fordelagtige Laan hos de store hollandske Bankier'er.¹⁰⁷)

Da Kong Frederik IV vendte tilbage fra sin bekjendte Rejse i Italien, rejste han igjennem Sachsen og indledede

¹⁰⁸) v. Hanthausens Memoirer og andre Dokumenter i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹⁰⁹) Geheime Registratur.

¹¹⁰) Brev fra Løvendal til sin Halvbroder, Greve Dannekiold-Laurvig, af ⁹/₁₁ 1707 i Tranekærs Arkiv.

her, $26/5$ 1709, Forhandlinger med Kong August om Afslutningen af et Forbund imod Sverrig; i disse deltog paa sachsisk Side bl. a. Kammerpræsidenten. Et af Resultaterne af disse Forhandlinger var et udførligt Forslag om en Felttogsplan fra Norge ind i Sverrig, som Løvendal, $30/8$, tilstillede Fr. IV efter hans Afrejse fra Sachsen. Faa Maaneder efter aabrede Danskerne Felttoget i Skaane, der til at begynde med lovede saa meget, men endte med Opgivelsen af alt det vundne og Rømningen af Helsingborg. Der foreligger fra denne Tid nogle Breve fra Løvendal til August den stærke, der viser, hvorledes han, der da endnu var i Sachsen, saa paa sine tidligere Landsmænds Krigsførelse. Saaledes skriver han $10/3$ 1710, at Danskerne have behandlet Krigen alt for meget »en bagatelle«, de have moret sig i Kjøbenhavn, medens Hæren led Savn, og Fjenden fik Tid til at reorganisere sig. Han ser med Uro paa Forholdene og mener, det er paa høje Tid at hjælpe dem. Og $27/3$ s. A. skriver han, at »naar Danskerne har mistet hele deres Artilleri og Hestene (∴ Cavalleriet), omend de have reddet de to Trediedele af Armeen, er det, fordi de i de 4 Maaneder, i hvilke de have været i Skaane, ikke have sat Helsingborg i Forsvarsstand og ikke etableret gode Magasiner med dobbelt Retranchement, ellers vilde Svenskerne aldrig have været istand til at slaa dem saaledes«. $3/4$ indberetter Løvendal til Kong August, at Vibe (Ditlev Vibe, Oversekretær i Danske Cancelli, 1670—1731) har skrevet til ham »i en Tone, som om jeg ingen Herre havde over mig og agerede en spaserende Adelsmand. Jeg har svaret ham, at jeg ikke var uafhængig, at den danske Konge havde set min gode Villie, saa snart han havde været i Dresden, og at jeg med Deres Majestæts Tilladelse tilbød mig at aabne Felttoget i Norge, og at, hvis man dengang havde taget mig paa Ordet, vilde måske Sagerne nu have været i en bedre Tilstand, i det mindste vilde jeg ikke have tilladt at lade en saa smuk Armé paa 22000 Mand intakt blive staaende og med korslagte Arme give Fjenden Lejlighed til at marschere 70 Mil og saa kaste sig over Hæren i Skaane.«¹¹¹⁾ Endelig i April tilbød Kong Fr. IV efter at have indset Sagernes uheldige Gang Løvendal Overkommandoen i Norge og anmodede i en Haandskrivelse $8/5$ til den sachsiske Konge om den fornødne Orlov for Kammerpræsidenten. $2/7$ fik Løvendal Permission til »at gjøre denne Campagne over og ikke længere i Norge«.

¹¹¹⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

da Kong August ikke kunde undvære ham længere¹¹²). At Kong August nødig har givet Slip paa ham, fremgaar af et Brev, han fra Danzig har tilskrevet Løvendal, — men efter at han da allerede var afrejst —, hvori han siger, at da man har smølet saa længe i Danmark, uagtet man selv havde bedt om og faaet Tilladelse til, at Løvendal maatte rejse til Danmark, og da der nu forestaar flere Ting i Sachsen, hvor hans (Løvendals) Nærværelse er nødvendig, har Kongen bestemt, at han ikke maa rejse til Danmark i Aar, men næste Aar, hvis det er nødvendigt¹¹¹). Kammerpræsidenten afrejste altsaa strax og ankom til Kjøbenhavn $\frac{8}{7}$ 1710¹¹³), 25. s. M. fik han Bestalling som General over Militien til Hest og til Fods i Norge¹¹⁴) og udnævntes endvidere $\frac{4}{8}$ s. A. til at føre General-direktionen (o: være Statholder) i Norge¹¹⁵). Den 12. s. M. tiltraadte han Rejsen til Christiania, hvortil han ankom den 26.¹¹³). Han siges da at have ydet Regeringen et Laan paa 40.000 Rdlr. til Rustninger i Norge¹¹⁶). I Norge begyndte han strax med stor Kraft at drive paa Rustningerne, og i Oktober maatte Fr. IV anmode Kong August om Forlængelse af Kammerpræsidentens Orlov¹¹⁷); $\frac{3}{3}$ 1711 sendte Fr. IV ham med Brevskaber til den preussiske og den sachsiske Konge, til sidstnævnte med udtrykkelig Anmodning om paany at maatte komme tilbage til Norge¹¹⁸). $\frac{2}{5}$ 1711 udstedes der Pas i Sachsen for Løvendal til at maatte rejse til Danmark, og han ankom da til Kjøbenhavn d. 14. Dagen herefter var han i Audiens hos Kongen paa Jægersborg. Han fortæller herom i et Brev af 19. s. M. til Kong August, at den hollandske og den engelske Gesandt ogsaa vare paa Jægersborg. Begge modarbejder de Danmarks Deltagelse i Krigen og gjøre, hvad de kan, for at Tropperne skal spille Tiden med Fornøjelser, og for at skille de allierede.¹¹¹)

I Løbet af Sommeren 1711 fik han fuldendt Rustningerne saavidt, saa han kunde paabegynde Togtet ind i Sverrig. Det Maal, han selv har sat sig som Resultat af de forestaaende Operationer, fremgaar af et Brev, han skrev til Kong August fra Norge den $\frac{28}{7}$, altsaa næsten en Maaned, før Hæren satte

¹¹²) Den st. Nord. Krig II. B. S. 35, 478—79, III. B. S. 52 og Hauptstaats-arkivet i Dresden.

¹¹³) Daa: Det gl. Christiania S. 126.

¹¹⁴) Registratur til kgl. udfærdigede Expeditioner og Resolutioner Nr. 1883.

¹¹⁵) Norske Tegnelser 1710 Nr. 127.

¹¹⁶) Den st. Nord. Krig III. B. S. 59.

¹¹⁷) Den st. Nord. Krig. III. B. S. 52.

¹¹⁸) Geheime-Registratur 1711.

sig i Bevægelse, og dette Brev maa derfor sammenholdes med det opnaaede, for at man kan bedømme Værdien af hans Arbejde: Efter at have berettet, at han nu forlader Hovedhæren med 3000 Mand for at gaa tilsøs og selv undersøge Fjendens Kyster for at kunne foretage Operationer fra Søsiden sammen med Eskadrecheferne, og efter at have klaget stærkt over Mangel paa Kavalleri, paa Forsyninger og Penge, og over, at de Beklædningsgenstande, han venter fra Hamborg, endnu ikke ere komne, fortsætter han med at udtale, at »min Plan er at binde Fjenden og holde ham saa langt borte fra Danmarks Grænser som muligt, i hvert Fald vil jeg leve i Fjendens Land og beskæftige ham dér, i Hjertet af hans eget Land.«¹¹¹) Den ²¹/₈ satte Løvendal sig i Bevægelse i Spidsen for den norske Hær, og Dagen efter, den 22. udnævnte Kong Fr. IV fra Rostock, hvor han da opholdt sig, Statholderen til Ridder af Elefanten. Som Symbol tog Løvendal: *viam per invia qværit gloria* (Æren fordrer Vej gennem det uvej-somme). Paa Indskriften under hans Portrait i Slottet Dahlen staar angivet, at han ogsaa blev Ridder af Dannebrog, i 1702, men da dette ikke fremgaar af nogen anden dansk Kilde, saa lidt som det findes opført i Ordenskapitulets Fortegnelser, berøer dette sikkert paa en Fejltagelse, og paa et Par tyske Kilder, der ligeledes tillægge ham denne Orden, kan der ikke lægges mere Vægt. I Inskriptionen paa hans Kiste i Kirken i Bockwitz, der nævner hans Embeder og Ordener og udtrykkelig nævner Elefantordenen, siges heller intet om, at han har haft det hvide Baand. Som et typisk Exempel paa, hvor lidet man i Datidens Tyskland havde Rede paa de 2 danske Ordener, kan anføres, at Præsten har indført i Kirkebogen for Bockwitz om Løvendal, at han var Ridder af den danske »hvide« Elefantorden! Den fra gammel Tid stammende Udtalelse, at han var den første Dansker, som erholdt det blaa Baand uden forinden at have haft det hvide, maa derfor utvivlsomt være rigtig.

²⁹/₈ naaede Hæren paa sin Fremrykning til Herresta i Bahu, men her standsede den og tiltraadte kort efter Tilbage-toget, hvorved Operationerne for dette Aar indstilledes. Medens der om dette Felttog nærmere kan henvises til Generalstabens Værk om den store Nordiske Krig, III. Bind, S. 248ff., er det interessant at se, hvad han selv skriver om Felttoget, om hvad han havde til Hensigt at opnaa ved dette og hans Planer efter dets Afslutning. Brevet er skrevet til hans Halvbroder, Greve Danneskiold-Laurvig, den ²⁶/₉ 1711, efter sin Tilbagekomst til Christiania. Efter først at have klaget

over at have haft Vanskeligheder med sine Officerer, der ere uvidende, over at Soldaterne ikke have været under Fanerne siden 1709, over at han ikke mere har et eneste tjenestedygtigt Krigsskib, idet man i det Øjeblik, hvor alt var parat til at føre et dødeligt Stød mod Fjenden, berøvede ham Sehested (Admiral Christen Thomsen Sehested) med 4 af de bedste Skibe, hvilket var saa meget ubehageligere, som han befandt sig med et Korps lige ved Grænsen, fortsætter han saaledes: »alligevel besluttede jeg mig til at aflægge et Besøg hos mine Naboer for at forhindre den Transport, som de paatænkte at sende til Pommern. Vi overraskede dem saaledes, at vi slog dem tilbage lige til Uddevallas Pallisader, saa de næppe naaede at afbrænde Broerne og Fæstningsværkerne. Dette forskrækkede dem i den Grad, at de trak Tropper til sig fra de fjerneste Provinser, saa de fik langt mere Cavalleri end vi. Vi blev dog staaende dér i omtrent 14 Dage, men da vi ingen Skibe havde til at vedligeholde Krigen med, da de paa Grund af Modvind ikke kunde tilføre os Levnedsmidler og Forsyninger, og jeg stod 12 Mil fra Grænsen af Norge med et Korps paa 6500 Mand ligeoverfor Fjenden, der havde 15000, var jeg nødt til at komme Vand i Vinen og trække mig tilbage, langsomt og i god Orden. Den 12. September kastede Burenskøld, der paa een Dag var kommet op fra Skaane, sig ved Daggry med omtrent 30 Eskadroner imod mine 6, men efter 7 à 8 Timers Kamp blev Fjenden slaet tilbage, og vi kunde trække os tilbage, Skridt for Skridt uden at miste hverken Hund eller Kat. Mine nye Soldaters Holdning var charmant. Da vi havde naaet Passerne, hvilede vi os nogle Dage trods Fjendens Bevægelser, og efter at have været 27 Dage paa Fjendens Jord overskred vi den flydende Bro, vi havde slaet over en Arm af Havet, overladende til Fjenden at trække sig tilbage. Fjenden har lidt meget, mine Spioner siger, at han har mistet over 400 Heste. Mine Folk ere gaaede i Kvarter 3 Mil fra dem. Fjenden har ingen Magasiner, dér, hvor han nu er, og saasnart de begynde at gaa fra hinanden, hvad de ere nødt til at gjøre, vil jeg paany begynde at forurolige dem, og jeg vil forsøge at faa Held med mig herigjennem, idet jeg ikke føler mig stærk nok til at føre et afgjørende Slag. Jeg arbejder paa at fylde mine Magasiner og samle Penge til den næste Campagne, og hvis man vil høre paa mig, skal det være paa denne Side, i Norden, vi skal bringe Svenskerne til at slutte Fred, mere end man tror.«¹¹⁹⁾ Var Resultatet

¹¹⁹⁾ Grevskabet Tranekærs Arkiv.

af Felittoget tilsyneladende saaledes kun ringe, havde Løvendal dog for en stor Del opnaaet det, han, som han skrev til Kong August, tilstræbte, nemlig at binde en betydelig Del af den svenske Hærs Styrke og forhindre Overførelsen af svenske Tropper til Pommern.

Den $\frac{2}{4}$ 1712 aeltog Løvendal i et Krigsraad i Kolding, hvor der bl. a. blev truffet Bestemmelse om Forøgelse af de norske Søstridskræfter og rejste derefter til Dresden, hvortil han ankom 14. s. M. Anledningen til denne Rejse var, at Kong August's Overholmarschal, Greve A. F. v. Pflug den 8. s. M. var afgaaet ved Døden, og Kongen tilbød nu, stærkt tilskyndet af Grevinde Cossell, Løvendal Stillingen som hans Efterfølger. $\frac{15}{6}$ 1712 fik han da Bestalling som Overhofmarschal og Kabinetminister med Bibeholdelse af samtlige sine tidligere Charger.¹²⁰⁾

Imidlertid forhandlede der imellem de Forbundne om Krigens Fortsættelse, og det blev bestemt, at Operationerne skulde støttes ved et nyt Indfald i Sverrig fra Norge. Efter at derfor Kong Fr. IV havde opnaaet hos Kong August at faa Overhofmarschallens Orlov forlænget, tilskrev han denne den $\frac{15}{5}$ og anmodede ham om snarest at komme tilbage igjen til Norge, »da Operationerne afhænge af Din prompte Tilbagekomst«. ¹²¹⁾ Midt i Juni rejste da Løvendal paany til Danmark; men kort efter skiftede pludseligt Fr. IV Sind og skrev, $\frac{23}{7}$, til Kong August, at da han ikke var »istand til iaar at agere Offensiv« imod den fælleds Fjende, havde han ikke Brug for Overhofmarschallens, hvorfor han vilde dispensere ham for Kommandoen over de i Norge værende Tropper¹²²⁾. Cancelliraad Deichmann siger i sine efterladte Optegnelser, at Grunden til Kongens Omslag overfor Løvendal var, at denne skulde have vakt Kongens Fortrydelse ved at søge ham, ikke som Kongen vilde, i Holsten, men »da han (Løvendal) mente, det presserede, tog han direkte til Kongen, som var i Jylland hos Fyrstinden (Anna Sophie Reventlow), men ei skøttede om, at nogen forstyrrede ham i hans Divertissements«. ¹²³⁾ At det her anførte er den rigtige Grund til Løvendals Afskedigelse, hør i høj Gråd Sandsynligheden for sig, naar der ses hen til et Brev, som Løvendal allerede den $\frac{29}{6}$ (altsaa næsten en Maaned før Fr. IV's nysnævnte Brev til Kong August) fra Kolding skrev til Kong August, og hvori

¹²⁰⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹²¹⁾ Geheime Registratur 1712 S. 136.

¹²²⁾ Geheime Registratur 1712 S. 215.

¹²³⁾ Meddelelser fra det Norske Rigsarkiv B. I, S. 11—31.

der bl. a. staar: ». . . Kongen opholder sig paa Skanderborg. Ministrene véd ikke, hvad de skulle gjøre, og Kongen har ladet mig sige gennem Sehested, at han ikke vil, man maa følge efter høm didhen, saa jeg véd ikke, hvor jeg skal faa talt med Kongen og modtage hans Ordre . . . «¹²⁰). — Endnu i nogen Tid, efter at Felttoget til Sverrig fra Norge var opgivet, forblev Løvendal i Kolding og virkede nu for en Plan om at foretage Operationer imod Bremen. Midt i August rejste han tilbage til Dresden. Den ²⁴/₇ beordrede Fr. IV Slotslovens Committerede i Christiania at gjøre Afregning med Løvendal til førstkommende 1. September, hvad ham indtil den Tid maatte tilkomme og derefter lade ham det betale af Krigskassen i Norge¹²⁴). Man tør vel altsaa sætte denne Dag, 1. September 1712, som Datoen for Løvendals Afskedigelse og dermed hans Udtræden for stedse af den danske Konges Tjeneste.

Hjemkommet til Sachsen gjenoptog Løvendal paany Virksomheden i sine Embeder. Foruden at være Overhofmarschal og Direktør for Bjærgværkerne var han Kammerpræsident og Kabinetminister. Kammerpræsident svarede til den nuværende Indenrigsminister, og desuden var Finansvæsenets Styrelse — indtil 1831 — henlagt under Kammerpræsidiets. Foruden Overhofmarschallatets Embeder havde han altsaa navnlig Finans-, Post-, Fattig-, Politi- og Fængselsvæsenet under sig. Derimod foreligger der intet om — tiltrods for, at det er bleven sagt —, at han har øvet nogen Indflydelse paa Kong August's Udenrigspolitik. Denne lededes i det hele og store af Feltmarschallen, Greve Flemming. Men han var en højt betroet Mand hos Kongen og har af denne faaet overdraget meget at udføre, som ikke strængt taget laa under hans Embeder. I 1709 var der under hans Bestyrelse bleven oprettet en »General-Schmelz-Administration« i Freiberg, i 1716 oprettedes under hans Direktion Tugt- og Fattighuset i Waldheim, i 1728 Fattig- og Waisenhuset i Torgau og i 1729 General-Brandkassen. Han var desuden Direktør i Kommissionen for Fattigvæsenet og bestyrede som saadan dettes Finanser. Han skulde syne og udtale sig om de kongelige Skoves Administration (1713). Da Pesten i 1713 trængte ind over Sachsen fra Bøhmen, paatog han sig frivillig at bekæmpe denne og opholdt sig i 2 Maaneder i Obergebirge, hvorfra han ledede Kampen imod Pesten; han »etablerede Oplag i alle Landsbyerne, for at de stækkels Mennesker ikke skulde dø af Sult, hvilket vilde være en af de største Ulykker,

¹²⁴) Norske Tegnelser 1712.

der kunde ramme Landet, fordi Arbejdet i Sølvminerne var afhængig deraf«. ^{29/11} er han efter et fornyet Ophold dér lige vendt tilbage, og den værste Fare er nu overstaaet; det er lykkedes ham at begrænse Antallet af Ofre i hele Obergebirge til 125 Mennesker i alt. Samme Aar, ^{19/2} skriver han til Flemming, at Kongen ønsker, at han skal indtræde i det polske Kronskatembedes Collegium i Stedet for afdøde Greve Pflug, og at han skal antage sig de polske Finansers Styrelse; han gennemførte Nedsættelsen af en stor Kommission, bestaaende af Præsidenterne for alle Kollegierne, der traadte sammen ^{21/11} 1714 for at befri Landet for Vagabonder og understøtte de virkelig fattige, han udarbejdede s. A. en lang Memorial til Flemming om Ordningen af Cabinettets Forretningsgang, om Manglerne, der forefandt i Collegierne, etc. og gennemførte en ny Forretningsgang for Postvæsenet, hvorved dettes Indtægter forøgedes; i 1714 skal han efter Kongens Befaling gjøre en Forretning ved at bytte den tyske Landvin med Kanoner fra Udlandet. For Kongen personlig skal han, da denne begyndte at blive kjed af sin Elskerinde, Grevinde Cossell, og gjerne vilde finde et Paaskud til at bryde med hende, passe paa alt, hvad hun foretager sig og kontrollere hendes Korrespondance. Han har udført dette Hverv, saa han høstede Kongens Tak derfor, men synes iøvrigt at have udført det med Takt og med skarp Kritik af de forskjellige Angiveriers Værdi, der kom til hans Øren. Ogsaa for Kunst viste han sin Interesse, saaledes ved at anbefale en ung Arkitekt, Hase, der havde studeret i Frankrig, til Kongen, hvem han raadede til at give ham Understøttelse, saa han kunde uddanne sig videre, og udtalte til Kongen, at han troede, denne senere vilde faa Glæde af ham. Ogsaa med Kronprinsens Opdragelse af sin Hofmester havde han et vist Indseende.¹²⁵⁾

At Løvendal, saasnart han var kommet til Sachsen og havde modtaget de høje Udnævnelser, saa sig om efter et til hans Stand og Stilling svarende Gods, var en naturlig Ting. Allerede i 1707 havde han indledet Forhandlinger om Kjøb af Godset Hoyerswerda an der schwarzen Elster i Markgreviskabet Oberlausitz. Forhandlingerne førte dog ikke til noget, og det følgende Aar købte han i Stedet for Godset Elsterwerda an der schwarzen Elster i Kredsen Liebenwerda, Amt Grossenhayn, med tilhørende Krauschütz og Kotzschka, af Julius Albrecht von Rohr for 110.000 Thaler, som han

¹²⁵⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden og Indskriften under hans Billede i Slottet Dahlen.

udbetalte kontant. $\frac{28}{4}$ 1708 fik han Lensbrev paa disse Godser. Elsterwerda var Kammerpræsidentens Yndlingsopholdssted, hvor han saa ofte, som det var høm muligt for sine Embedspligter, tilbragte sin Tid. Ca. 1720 paabegyndte han Opførelsen af et nyt Slot paa Elsterwerda, men det blev dog først fuldført i Aarene 1727—37 af Kurfyrst Frederik August I (Kong August II af Polen), til hvem han i 1727 havde solgt Godset, og dennes Søn, Frederik August II. I Elsterwerda By udvidede og forbedrede han Kirken i 1718¹²⁶). Slottet, der bestaar af en 3-fløjet Bygning i 2 Stokværk i Børøkstil, og som endnu har bevaret sin ydre Skikkelse i alt væsentlig uforandret, benyttes nu som Lærerseminarium. — $\frac{1}{5}$ 1716 kjøbte endvidere Kammerpræsidenten af Brødrene og Fættrene von Schleinitz Godserne Saathain og Mückenberg i Kredsen Liebenwerda for 90.000 Gùlden, og fik 27. s. M. Lensbrev paa dem. $\frac{8}{8}$ 1718 overførte han Godserne paa sin Hustru, Benedicte Margrethe Rantzau, som $\frac{27}{3}$ 1722 fik Lensbrev paa dem. Paa Mückenberg byggedes Hovedbygning og Avlsgaard i Aarene 1735—36. Ved en Ildebrand $\frac{27}{2}$ 1737 lagdes de fuldstændig i Aske, men gjenopbyggedes atter 1739—41, og i 1746 opførte Enken Kapellet ved Siden af Slottet. $\frac{17}{7}$ 1725 erholdt hans Hustru Privilegium paa at indrette og drive et Jernhømmerværk paa Godset, det senere saakaldte »Lauchhammerwerk« og skred strax i det samme Aar til Bygningen og Indretningen af Værket, som var færdigt i 1742 og endnu den Dag i Dag bestaar og nu tilhører et Aktieselskab, som ogsaa ejer Slottet og Parken. Det tidligere, meget bekjendte, Jernhømmerværk er dog nu gaaet over til mestendels at fabrikere Briketter og Brunkul, og Slottet er indrettet til Kontorer og Boliger for Funktionærerne. Det er opført ganske i Lighed med Elsterwerda, altsaa i 2 Stokværk med en smuk Frontespise, 3 Fløje, og der har været Grav omkring. Det udvendige staaer endnu aldeles urørt. Man træder ind i en stor Vestibule, som gaar gennem hele Bygningens Højde, og paa selve Loftet er malet Genier og allegoriske Figurer. En bred Trappe, prydet med et Smedejærns Gelænder, og med Bogstaverne L og R sammenslyngede ved Trappens Ombøjninger, fører op til det øvre Stokværk, hvor der endnu findes dejlige Sale med herlig Udsigt over Parkens Træer og Omegnen. Enkelte Inventargenstande findes endnu fra Løvendals Tid, f. Eks. en Sandstenskamun og nogle Dør- og Vægmalier i pragtfulde Rococorammer. Parken er

¹²⁶) Hauptstaatsarkivot i Dresden og Leonhardi: Erdbeschreibung der churf. und herzogl. Sächsischen Lande, B. II, S. 479.

derimod temlig forsømt. — Godset Saathain solgtes efter Løvendals Død af Enken, i 1750, til Greve Johan Georg von Einsiedel, hvorimod hun beholdt Mückenbergt til sin Død og testamenterede det til sin Universalarving, Overskattedirektør Ditlev Carl, Greve von Einsiedel, som $\frac{9}{8}$ 1776 fik kurfyrstelig Lensbrev derpaa.¹²⁷⁾

Løvendals økonomiske Forhold vare det meste af hans Levetid glimrende, men mod Slutningen bar det mod en Katastrofe. Hans Fader, Gyldenløve, havde i levende Live givet ham store Midler, — han kunde saaledes allerede i 1690, da han havde sit Hovedkvarter i Pinneberg, holde en Stald dér paa 15 à 20 Heste,¹²⁸⁾ — og selv øgede han disse ved et ubestrideligt Finanstalent; desuden medbragte hans 2den Hustru ham den smukke Medgift af 70.000 Thaler. Hans Embeder i Sachsen indbragte ham aarligt, siden 1709 2000 Thaler som virkelig Geheime Raad og 4000 Thaler som Kammerpræsident, hvortil kom ifølge kurfyrsteligt Reskript af $\frac{4}{5}$ 1710 et Tillæg paa 6000 Thaler, og fra $\frac{7}{5}$ 1712 4000 Thaler som Overhofmarschal, ialt 16000 Thaler. Han kunde da ogsaa, som vi ser af et Brev fra ham til Greve Flemming af $\frac{24}{4}$ 1716, laane Kongen 12000 Thaler, thi han beder i nævnte Brev Flemming formaa Kongen til at tilbagebetale ham dette Beløb, hvilket han for over 7 Maaneder siden har lovet ham. Men Løvendal var lige som sin Fader en »grand seigneur«, han brugte mange Penge i sit Hus, og der foreligger Beretninger om den overdaadige Luxus, han som Overhofmarschal udfoldede ved sine talrige Baller, Havefester og Tourneringer. Tilsidst havde han mistet hele sin Kapital, og $\frac{9}{3}$ 1723 skrev han et Brev til Kongen, hvori han minder om, at han nu har været i dennes Tjeneste i 15 Aar og fortsætter med, at da han kom til Sachsen, medbragte han en Formue paa 170.000 Thaler; af forskjellige Omstændigheder er ikke alene hele denne Formue tabt, men han har ogsaa paadraget sig en Gjæld paa omtrent 100.000 Thaler; han indrømmer, at dette for største Delen er forarsaget ved slet Økonomi, men han har dog Undskyldningsgrunde derfor, og helt er det ikke hans egen Skyld. Han beder nu Kongen, om der af hans Gage aarligt gennem 9 Aar maa blive indeholdt 11000 Thaler, hvorved Gjælden vil blive afbetalt, og beder Kongen, om

¹²⁷⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden, Leonhardi: Erdbeschreibung der churf. und herzogl. Sächsischen Lande, B. II S. 479 og 482 samt Dr. I. Merkel: Erdbeschreibung von Chursachsen B. VI. S. 80.

¹²⁸⁾ Løvendals Brev til hans høje Excellence af $\frac{17}{6}$ 1690 i Grevskaftet Tranekærs Arkiv.

der maa blive nedsat en Commission til at ordne dette. For at kunne undvære denne Indtægt beder han endvidere, om han maa faa Tilladelse til at bo paa Landet, naar ikke tvingende Tjeneste fordrer hans Tilstedeværelse hos Kongen. — Ved Reskript af $20/5$ 1723 bifalder derefter Kongen den nedsatte Commissions Beslutning om den af Løvendal foreslaaede Ordning, paa hvilken hans Kreditorer ere indgaaede.¹²⁹⁾

Ved et kongeligt Reskript af $4/4$ 1719 entledigedes Overhofmarschallen efter Ansøgning i Naade fra Kammer-Præsident-Chargen (men ikke fra sine øvrige Embeder, hvilke han beholdt til sin Død), dog fik han Lov at beholde Gagen, 4000 Thaler, først Aaret ud, senere gjentagne Gange fornyet, indtil Kongen endelig ved Reskript af $19/6$ 1722 bifalddt, at han fremdeles maatte nyde den, indtil Kongen benaadede ham med et andet anseligt Len.¹²⁹⁾ $3/8$ 1721 fik han den sachsisk-polske Hvide Ørns Orden. — $24/6$ 1740 blev han fundet død tidlig om Morgenen i sin Seng i sin Bolig i Dresden, efter at han den foregaaende Aften som sædvanlig havde været ved Hoffet, frisk og rask. Dødsarsagen var et Hjerteslag. Den 28. om Aftenen mellem Kl. 10 og 11 blev hans Lig under stor Højtidelighed og ledsaget af et fornemt og talrigt Følge — efter Kongens Befaling — ført til hans Sognekirke ved Mückenberg, Kirken i Bockwitz, hvor han Dagen efter blev bisat. Hans Lig, hvilende i en stor Sandstenskiste, der for Enden bærer hans Vaaben og en lang Inskription, henstaar nu i Kjældereren under det, sikkert af ham selv til Kirken tilbyggede Kapel, sammen med hans 2den Hustru og 6 smaa Børnekister, tilstøvet, upaaagtet og forglemt. Kirkens nuværende Præst havde ingen som helst Forestilling om disse Kisters Interesse, og kun med største Besvær lykkedes det Forfatteren af denne Afhandling at faa Tilladelse til at trænge ned under Kirkens Gulv og tage Kisterne i Øjesyn.¹³⁰⁾

Efter hvad man kan dømme af det, der foreligger for Efterverdenen om Løvendals personlige Karakter og Evner, nemlig samtidige Vidnesbyrd og Breve til og fra ham, tør man slutte, at han har været en Mand med store administrative Evner og Begavelse, med en omhyggelig militær Uddannelse, som han ogsaa i Danmark benyttede i saa fuld Udstrækning, som de vanskelige Forhold, der fra Regeringens Side var prægede af Ubeslutsomhed og Mangel paa Konsekvens, tillod ham. Fra hans Statholdervirksomhed i Norge fore-

¹²⁹⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹³⁰⁾ Genealogisch-historische Nachrichten von den allerneuesten Begebenheiten: 13.—24. Del, S. 189 ff. og Kirkebøgerne i Bockwitz.

ligger der mange Vidnesbyrd om, at han under sit kortvarige Ophold dér gennemførte en Række nyttige Reforme, ryddede op i gammel Slendrian og bragte Orden i Tingene, ligesom han var afholdt og blev set op til af Befolkningen, som savnede ham, da han var bortrejst, — og om hans Felttog ind i Sverrig har man formentlig Lov til at sige, at han løste den Opgave, han ifølge sit Brev af ²⁸/₇ 1711 til Kong August (se ovfr.) havde sat sig, og som vel har været i Overensstemmelse med det af den øverste Krigsledelse vedtagne. Han havde sikkert kunnet udrette store Ting for sit Fødeland, hvis Lejligheden dertil var bleven ham givet. — Hans Breve til sin Fader, saa langt tilbage som før hans fyldte 20. Aar, vise en usædvanlig klar og concis Stil, et skarpt Øje for Personer og Begivenheder, om hvilke han indberetter paa en Maade, som var han en gammel rutineret Diplomat. Fra hans Deltagelse i Felttoget i Ungarn i 1682 er der i hans Indberetninger til Faderen hyppigt anvendt Chifferskrift, naar det var mere hemmelige Ting, der ikke maatte læses af uvedkommende. Hans Forhold overfor Faderen var hjærteligt, kjærligt og tillidsfuldt, men paa samme Tid tilsidesætter han aldrig nogensinde den dybe Ærbødighed, han nærrede for »Sa haute Excellence«, som han altid benævned ham. Hans mange Breve begyndte altid med »Monseigneur« og ender med »je suis de Votre haute Excellence le plus humble valet Løvendal«, eller f. Ex.: »celle-ci n'est que vous temoigner Monseigneur le respect et la soumission ordinaire avec laquelle je suis de Votre haute Excellence le plus humble valet Løvendal«. At han har vist sønlig Tillid overfor sin Fader, kan f. Ex. ses af et Brev fra 1690 til ham, hvori han om sin yngste Svigerinde paa Bothkamp skriver: »elle se ferait une gloire, si Votre Haute Excellence lui destinait quelque joli garçon, et que par votre approbation elle trouvait un mari, enfin elle se mette à votre disposition«. Statholderen lønnede ham da ogsaa med den mest uindskrænkede Tillid. Løvendal maa hvert Øjeblik besørge Forretninger for ham, i Holsten forestod han den overordnede Administration af Hartzhorner Wildniss' Indtægters rette Anbringelse, han skulde købe Heste, Vogne, Tøjer, ja selv et Gods til Gyldenløve, og denne sendte ham i Forvejen Penge til dette eventuelle Kjøb, hvilke Penge Løvendal bad om Tilladelse til at maatte anbringe for ham paa Opsigelse, for at Statholderen ikke skulde miste Renterne af Kapitalen i Mellemtiden. Naar Gyldenløve paa sine gamle Dage hyppig var syg, udtrykte Løvendal i Breve til sin Ven sin dybeste Bekymring for ham. Ogsaa i Forholdet overfor Halvbroderen,

der dog havde forbigaaet ham som Arving til Grevskabet og al anden Arv, viser Løvendal, efter at den første Tids Bitterhed har sat sig, et forsonligt Sind og gjør alt, hvad han formaar, for at faa et godt Forhold istand til ham og holde Freden vedlige i Familien, ja da hæn i 1711 rejste til Norge, inviterede hæn ham ned til Sachsen paa Besøg hos sin Hustru, hvor »Kong August vilde tage vel imod ham¹³¹⁾. Overfor de Personer, der havde staaet i hans afdøde Faders Tjeneste, viste han altid Interesse. At han ogsaa har haft en redelig Karakter, kan man bl. a. se af, at han ^{27/5} 1716 skrev til Kong August et Brev, hvori han fortalte, at han havde faaet et Brev fra den fra Fr. IV's Hof forviste Grevinde Schindel, nu Generalinde Bülow, hvori hun fræ Hønborg bad ham, om han ikke kunde forskaffe hendes Mand en Stilling ved det polske Hof, og lovede Løvendal i saa Fald en Gave. Mere end Udsigten til denne Gave lod iøvrigt selve Personen til at interessere ham, thi han fortsatte i sit Brev saaledes: »je crois que son infortune vient de ce qu'elle a voulu anticiper sur les plaisants du mariage avânt que le roi de Danemarc y avait donné son consentement, ce qui s'est manifesté plus après«. I det hele taget var Løvendal en vittig Mand. Et Sted skriver han saaledes til Kong August, at der i de 8 Aar, han har været i hans Tjeneste, er død flere Hofmænd end Generaler: »si j'ose plâisanter, c'est une marque évidente que le combat de verres est plus à craindre que celui qui se fait par le feu et par le fer«. ¹³²⁾

At en Mand, der indtog saa store Stillinger, som Løvendal gjorde i Sachsen, ikke kunde undgaa Fjender, er en Selvfølge. Saaledes var Forholdet imellem ham og Statholderen i Dresden, Fyrst Egon zu Fürstenberg, meget spændt, medens det imellem ham og Feltmarschallen, Greve Flemming, var venskabeligt, hvilket noksom fremgaar af de mange bevarede Breve, der ere vekslede imellem dem. Baron Haxthausen, der var Prinsernes Gouvernør i Sachsen og saaledes stod Hoffet meget nær, har efterladt sig nogle Memoirer, der ganske vist give et noget andet Indtryk af Løvendal end det ovenfor angivne, og hvoraf der skal hidsættes i Uddrag følgende, der er oversat fra Fransk: ». . . Herr von Løvendal var af Middelhøjde og havde et tiltalende Ydre; han var ringe begavet, men vigtig og meget pralende. Senere rettede han

¹³¹⁾ Saaledes Breve i Tranekjærs Arkiv ^{29/3}, ^{27/12} 1680, ^{14/12} 1682, ^{17/6} 1690, ^{25/2} 1695, ^{11/6} 1711 m. m. fl.

¹³²⁾ Breve af ^{27/5} 1716 og ^{15/12} 1714 til Kong August i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

nok lidt derpaa, men der blev dog en god Del tilbage, og dette viste sig navnlig, naar han talte om de mange mærkværdige Begivenheder i sit Liv, som hans Karrière havde været saa rig paa; da kunde det stundom hænde, at han ikke kunde finde paa mere at fortælle, hvorfor han brød kort af og hængte sig fast i en eller anden Biting for vedblivende at kunne have noget at tale om Han var høflig og gjorde ingen Forskel paa Personer, men han havde ingen Autoritet, bundede ikke dybt og havde ingen Tillid til sig selv. Han trængte aldrig tilbunds i Sagerne, ligesaa lidt som han gjorde det i en Konversation, i Konferencer eller i Kommissionsmøder; jeg har ofte været Vidne dertil. Han havde Vanskelighed ved at fremsætte et Forslag, og fremsatte det aldrig fuldt ud; sin Mening udtalte han altid i faa og svævende Udtryk, idet han ikke rigtig vidste, om Klogskaben bød ham at stemme for eller imod Han lovede med største Ivrighed alt, hvad man bad ham om, men holdt aldrig sine Løfter, som han glemte, saasnt han havde givet dem; ofte havde han givet det samme Løfte til 2 forskjellige og gjorde intet for at opfylde det for nogen af Parterne. Han troede paa denne Maade at gjøre sig alle forbunden, men opnaede kun ikke at vinde en eneste Ven og at lægge sig ud med alle. . . . Han havde nogle ubetydelige Personer, som han protegerede og skaffede Embeder; jeg har kjendt dem alle, da jeg senere har haft dem under mig i mine Embeder; der var ikke én af dem, der duede, det var kun Udskud Han var meget forfængelig og vilde gjerne overfor Kvinder agere Helt, svirede og var en Ødeland Man kunde ikke stole paa ham, for han var falsk. Saalænge det gik én godt, kunde man være Perlevenner med ham, saa klappede og smigrede han, men vendte ens Lykke sig, forvandlede hans Venskab sig til Kulde og den største Ligeegyldighed . . . «

Og Haxthausen fortsætter med at fortælle om, hvorledes Løvendal lagde sig ud med alle Mennesker, selv med den alt formaaende Generalfeltmarschal, Greve Flemming, om hvorledes han efter at Grevinde Cossell var faldet i Unaade, smigrede for hendes Afløser, den ny opgaaende Stjerne, Grevinde Dönhoff, for at sætte sig fast i hendes Gunst. Han fortæller ogsaa, at Løvendal tilsidst intetsteds mere nød Tillid, hverken ved Hoffet eller i Kabinetsraadet, hvor han mere og mere mistede sin Indflydelse, ja at hans Nedlæggelse af Kammerpræsidentværdigheden ligefrem var fremtvunget. Ogsaa om hans huslige Forhold, hans eget og Børnenes moralske Levned, udtaler Haxthausen sig i de mest haanende Vendinger og

siger, at han levede et saa ødselt Liv, saa hans Hustru, der var bleven Veninde med Flemming, ved dennes Hjælp tilsidst fik tvunget sin Gemal til at tilskøde hende Godserne Mücken-berg og Elsterwerda, for at hun kunde redde sin Medgift og noget af Formuen. — Man vil nu i disse Memoirer lægge Mærke til, at Haxthausen ikke har en eneste god Side i Karakteren at rose Løvendal for; han har kun slette Egenskaber og Latterligheder at finde hos ham. Dette maa strax gjøre en Læser mistænksom overfor Værdien af hans Udtalelser. Naar saa denne Mistænksomhed støttes ved, at Haxthausen, der først nedskrev sine Memoirer i sin høje Alderdom og end ikke naaede at fuldføre dem før sin Død, var saavidt vides omtrent den eneste sande Ven, Grevinde Cossell havde formaaet at bevare i sin Ophøjelse og efter sit Fald, og at der i hende vakttes et dødeligt Had til Løvendal, efter at Kongen havde overdraget til ham at vogte paa hendes Færden, ja saa er det vel tænkeligt, at den kloge Grevinde havde formaaet at faa Haxthausen til at dele hendes Had imod Overhofmarschallen. Haxthausen, der ellers har Ord for i sine Memoirer at udtale paalidelige og nøgterne Domme om de Personer, han skriver om, har sikkert ikke været nogen uhildet Dommer om Løvendal, og man maa vist anvende den yderste Varsomhed ved Gjennemlæsningen af hans Udtalelser om denne. — Naar Arkivdirektør, Dr. Weber i sin Bog om Grevinde Cossell fortæller, at Løvendal gjorde Grevinden Ægteskabstilbud, da hun var faldet i Unaade, for at komme i Besiddelse af de umaadelige Rigdomme, hun havde forstaaet at spare sig sammen, men at Frieriet faldt ulieldigt ud, idet det blev fremsat i en lidt for djærv Form, hvorfor Grevinden, der i slige Sager ikke forstod Spøg (hun var sin kongelige Elsker oprigtigt hengiven), svarede den mægtige Mand med en knaldende Ørefigen, da er det umuligt at kontrollere Rigtigheden af denne Anekdote, idet Webers Bog ingen Kildeangivelser indeholder. Meget af det, der er nedskrevet om Personer ved Hoffet og deres Liv, er uvederhæftige Sladrehistorier — i Lighed med mange af de Skandalehistorier, vor egen hjemlige Charlotte Dorthea Biehl kan fortælle —, saaledes f. Ex. baade »La Saxe galante« af Pöllnitz og »Portraits de la cour de Pologne« af en anonym Forfatter.¹³³⁾

Paa Slottet Dahlen i Sachsen, der ejes af Kammerherre, Dr. Sahrer von Sahr, findes i »det gule Værelse« 2 legemstore Malerier af Løvendal og hans 2den Hustru Benedicte Margrethe Rantzau. Førstnævnte Billede, der gaar for at være

¹³³⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

WOLDEMAR I, FRIHERRE AF LOVENDAL

F. 1660, DØD 1740

(Portræt i Slottet Dahlen i Sachsen).

BENEDICTE MARGRETHE RANTZAU

GIFT MED WOLDEMAR I, LOVENDAL

F. 1683, DØD 1776

(Portræt i Slottet Dahlen i Sachsen).

et Værk af Kurfyrst Frederik August I's berømte Hofmaler, Louis de Silvestre, maa være malet kort efter Løvendals Ud-nævnelse til blaa Ridder i 1711, i hvert Fald inden 1721, da han fik den hvide Ørns Orden. Det viser den afbildede i fuld Figur, Rustning, høje Støvler, Paryk og Elefantordenens blaa Baand over Brystet. Den højre Haand holder han i Siden, den venstre hviler paa en Feltherrestav, der støtter sig paa et Klippestykke. En jordbærfarvet Fløjlskappe flagrer ved Siden, og tilvenstre paa Billedet staar hans Hjelm med en høj Fjederbusk. Hans Hustrus Portrait er malet omtrent samtidigt, ligeledes i hel Figur. Man ser hende iført en Underbeklædning af Guldbrokade, hvorover en udringet, hvid Kjole, der er holdt sammen paa Midten med et Perlesmykke. Den højre Haand hviler paa en blaa fløjels Kaabe, den venstre er udstrakt og peger hen paa en lille Hund, der bæres af en Morian. Paa Rammerne ere paamaalede længere Inskriptioner, hans henvisende til hans Fortjenester og Levnedsløb, hendes bl. a. med en Opregning af de Børn, hun har født sin Mand, hendes Virksomhed etc. og slutter med Ordene ». . . mit männlicher Geist, strenger Tugend, edles Betragen und so unermüdet als weisser Mildthätigkeit, war selbe ihres Gemals treue Gefährtin und kräftige Stütze, des Hofes würdige Zierde, der Armen Pflegerin, der Unterthanen Mutter«. Billederne stamme fra Mückenbergs, hvor de tydeligvis have siddet indrammede i selve Væggen, og med hver sit Familievaaben over, hvilke Vaaben nu pryde de nuværende Rammer. Disse, der ere simple, hvidmalede, ere satte om Billederne, da disse efter at være udtagne af Væggen i Mückenbergs blev hængte op i Slottet Dahlen. Dette skete, da den sidste Herr von Einsiedel, der ejede Mückenbergs, solgte dette. Han forærede da disse til en Slægtning af sig, en anden Hr. von Einsiedel, der ejede Dahlen, og den nuværende Ejer er ætter en Slægtning af denne og er ved Arv kommet i Besiddelse af saavel Slottet som Billederne.

Løvendal var 2 Gange gift, 1° 16 $\frac{1}{2}$ 1687 i Dockenhuden ved Blankenese med *D o r t h e a v o n B r o c k d o r f f* † 20/8 1706, sandsynligvis i Hamborg, hvor hendes Ægtefælle dengang opholdt sig, 2° 20/1 1709 med *B e n e d i c t e M a r g r e t h e R a n t z a u* (af Neuhaus-Linien), f. 1683 † 26/7 1776 paa Mückenbergs, 93 Aar gl., 31. s. M. bisat i Kirken i Bockwitz.*) Hun stiftede bl. a. et Legat paa 1000 Thaler for de

*) Hverken paa hendes Kiste eller i Kirkebogen i Bockwitz eller paa Rammen om hendes Billede findes anført hendes Fødedag.

fattige paa Mückenberg, og et paa 100 Thaler til Skolevæsenet dér, for hvilket Legats Midler Byens Skole er bygget. I sit Testamente bestømte hun, at al Gjæld, hendes Undergivne paa Godset maatte have gjort, skulde eftergives dem.¹³⁴⁾

I sine 2 Ægteskaber havde Løvendal 10 Børn, af 1°: B. 1—6, af 2°: B. 7—10:

- B. 1. Ulrich Friedrich, Friherre af Løvendal, f. $22/7$ 1694, uden Tvivl paa Bothkamp, men da Kirkebøgerne for dette Gods's Sognekirke, Kirchbarkau, ikke existere for Tiden ældre end 1750, har hans Fødsel og Daab ikke kunnet konstateres. Han opholdt sig i Paris, i hvert Fald fra Slutningen af 1712 til Foraaret 1714,¹³⁵⁾ og var bestemt af Faderen til at gaa i Hoftjeneste, blev først — uvist hvornaar — sachsisk-polsk Kammerjunker, $27/8$ 1714 Kammerherre, fulgte Kurprins Friedrich August paa hans Rejse til Frankrig og Italien i 1715—16 og paa hans Rejse til Wien i 1717—19. I 1718 var han i Unaade hos Kurprinsen under Opholdet i Wien, fordi han i et Brev til Fyrstinde Lichtenstein havde udtalt sig nedsættende om en højtstaaende Person (vistnok Kurprinsessen). Han henvendte sig i sin Vaande til Faderens Ven, Greve Flemming, om Hjælp, og denne fik da Sagen ordnet ved at faa den letsindige unge Mand til at udstede en skriftlig Erklæring, som tilfredsstillede det fortørnede Hof¹³⁶⁾. $7/1$ 1722 blev han medbelent med sin Hustrus Gods Frauenhain, i hvilket hun Maaneden iforvejen ($30/12$ 1721) havde optaget et Laan paa 10.000 Thaler, uden Tvivl for at dække Mandens Gjæld. Alligevel flygtede han i 1722 paa Grund af sit tøjlesløse Liv og sin Gjæld til Frankrig, hvorfra han udsprede det Rygte, at han agtede at indtræde i Trappist-Ordenen og ikke mere at vende tilbage. Faderen skriver herom dybt bekymret til Greve Flemming og mener, at hans Affærer, skønt derangede, dog ikke ere saa slemme, saa han behøver at foretage dette Skridt, og desuden har hans Hustru erklæret, at hun vil betale alting, hvis han vil komme tilbage. Ulrich Friedrich har ogsaa fortalt Faderen, at han har en »mysterieus« Grund til at blive borte, og Faderen fortsætter »son tempérament, souvent mélancolique, y doit avoir beaucoup de part; quand la tranquillité de l'esprit lui reviendra il pensera tout autrement, — ce qu'il y a à souhaiter

¹³⁴⁾ Kirkebøgerne i Bockwitz.

¹³⁵⁾ Se bl. a. Brev af $27/4$ 1713 fra hans Fader til Kong August i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹³⁶⁾ Brev fra Faderen af $23/2$ 1718 til Greve Flemming i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

est que les bonnes pensées ne lui viennent pas trop tard», og udtaler om ham, at han har baade Energi og Mod nok til at føre sin Beslutning igjennem og blive i Udlandet. Han slutter sit Brev med at bede Flemming udvirke hos Kongen, at denne endnu ikke stryger Sønnen paa Listen over sine Kammerherrer¹³⁷⁾. Det endte da ogsaa med, at Ulrich Friedrich kom tilbage til Sachsen igjen. Hans Rejse til Frankrig havde dog ikke bragt ham paa bedre Tanker, og han synes ikke at have forandret sig. $17/6$ 1730 ansøger hans lille Datters Formyndere, Kammerherre Georg von Pflug (gift med hans Hustrus Søster, Louise Augusta von Creutzen) Kongen om, at Faderens Underholdsbidrag til Barnet, 150 Thaler aarligt, som han stadig har vægret sig ved at betale, maa blive indeholdt i hans Gage, da han intet uden den ejer som Exekutionsobjekt, og ved et kongeligt Reskript af $15/8$ s. A. beordres da Kabinetsminister og Overkammerherre Greve v. Friesen til at tilbageholde Beløbet af Ulrich Friedrichs Gage. Iøvrigt synes det skyldige Beløb heller ikke ad denne Vej at have kunnet blive fremskaffet, i al Fald gjør Kammerherre v. Pflug paa Skiftet efter Overhofmarschallen, den $13/4$ 1742, Paastand paa Alimentationsbidrøgene gennem $12\frac{1}{2}$ Aar, ialt 1875 Thaler. Dette har vist heller intet hjulpet, thi paa Skiftet siges udtrykkeligt, at Ulrich Friedrich iforvejen har faaet saa store Summer udbetalt af sin Fader, saa han »ikke kan prætere mere Arv og ganske er udelukket«. ¹³⁸⁾

Med hans bekjendte Overfald paa Kaptejnen for Schweitzergarden, de Prohenques, forholder det sig saaledes: Den $28/7$ 1731 afventede han i et Værtshus Kaptejns Tilsynekomst, og styrtede, da denne nærmede sig i en Bærestol, ud paa Gaden og befalede Bærerne at sætte Bærestolen paa Jorden. Kaptejnen sprang strax ud af Bærestolen med dragen Kaarde og trængte saa haardt ind paa Løvendal, at denne skyndsomst maatte flygte ind i Værtshuset igen, hvorved han dog ikke undgik at faa et Saar i Benet. Ved et kgl. Dekret af $19/9$ blev Sagen dysset ned. — Nogen Tid derefter havde han paany en Affære, der denne Gang synes uigjenkaldeligt at have medført Tabet af hans Chærg som Kammerherre, og for hvilken han maatte flygte ud af Landet for at undgaa Straf af idømt Fæstningsarrest. Han vendte imidlertid tilbage $10/8$ 1733 til Afsoning og blev strax samme Dag ført i Fangenskab til Fæstningen Königstein, hvor han sad, indtil han med Kongens Tilladelse $30/9$ 1738 overflyttedes til Fæstningen Pleissenburg¹³⁸⁾. Hvor-

¹³⁷⁾ Brev fra Faderen $11/11$ 1722 sammesteds.

¹³⁸⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

længe han sad dér, vides ikke, men da Faderen døde i 1740, havde han Ophold i Reval hos sin nedennævnte Broder Woldemar, der da var Gouvernør dér, ligesom han endnu var dér $^{31/5}$ 1743, var $^{20/7}$ s. A. i Dresden, men har vist umiddelbart derefter fulgt Broderen til Frankrig. Ligesom denne gik han over til den katolske Religion og indtraadte i den gejstlige Stand. I September 1746 blev han Abbé de la cour Dieu og General Vikar for Biskoppen af Orléans. $^{2/5}$ 1753 blev han valgt til Dekan for Collegiatkirken St. Marcel-les-Paris — og tog Embedet i Besiddelse 10. s. M. Af sine gejstlige Embeder skal han have haft 4000 livres i aarlig Indtægt. Han gik under Navnet »l'abbé de Løvendal«. Død $^{12/7}$ 1754 i Paris¹³⁹⁾. Gift $^{5/11}$ 1720 paa Elsterwerda med Wilhelmine Ferdinanda Elisabeth von Creutzen (Datter af Sachsisk-Weimarsk Landskabsdirektør og Kammerraad Wolfgang von Creutzen) f. . . † $^{27/11}$ 1727 i Barselseng i Dresden, begravet 30. s. M. fra Vor Frue Kirke i Dresden, vistnok paa Elias Kirkegaarden i Dresden-Altstadt¹⁴⁰⁾. Hun havde i Januar 1720 først forlovet sig med Hof- og Justitsraad, Kammerjunker Hans von Meissenburg, men da han opførte sig slet, naar han var drukken, og pralede af at staa i Paagt med Djævelen og være istand til at hidkalde de onde Aander, hævdede hun Forlovelsen med ham. Hun blev $^{8/7}$ 1721 belehnt med Riddergodset Frauenhain (syd for Elsterwerda), nedkom for tidligt med sin nedennævnte Datter, idet hendes Vogn, med hvilken hun vilde kjøre til Messe i Leipzig, ved Kuskers Uforsigtighed væltede paa Vejen; denne for tidlige Nedkomst gav iøvrigt Anledning til en lang og pinlig Proces, idet hendes Mand af denne Grund ikke vilde anerkende Barnet som sit, og heller ingensinde vilde vide af det senere. Umiddelbart efter Fødselen døde Moderen og blev derved befriet fra et Liv, der ganske sikkert ikke havde tildelt hende Lykken i for fuldt Maal.¹⁴¹⁾

Datter:

Wilhelmine Ferdinanda, f. $^{11/11}$ 1727 i Dresden, s. D. hjemmedøbt, Daaben indført i Sophiakirkens (den evangeliske Hofkirkes) Bøger. Hun opholdt sig i sin Barn-dom hos sine Slægtninge, Baron August Hildebrandt von Einsiedel og dennes Hustru Louise, paa deres Gods Lumpzig

¹³⁹⁾ Genealog. histor. Nachrichten 56. D. S. 734, 141. D. S. 870, Bertouchs Correspondance med Adelen (Danneskiold-Løvendal) i geneal. herald. Samling og Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹⁴⁰⁾ Raadhusarkivet i Dresden og Vor Frue Kirkes Bøger sammesteds.

¹⁴¹⁾ Elsterwerda Kirkes Bøger og Hauptstaatsarkivet i Dresden.

i Fyrstendømmet Altenburg og ægtede $25/11$ 1755 i Kirken i Henkewalde ved Zeitz (i Sachsen-Altenburg) den evangeliske Præst, Magister Andreas Heinrich Schildbach, f. 1724 i Johannegeorgenstadt, blev i 1751 Præst i Machern ved Würzen, hvor han ogsaa døde $26/1$ 1767 og blev begravet i Kirken smstds. Hans Hustru døde $12/2$ 1766 og blev begravet 16. s. M. i Kirken i Machern. I nævnte Kirkes Bøger er udtrykkelig anført, at hun var eneste Barn af den i Paris i 1754 afdøde, tidligere Kammerherre Ulrich Friedrich von Løvendal. Den andetsteds forekommende Udtalelse, at nævnte Ulrich Friedrich skal have efterladt sig flere Børn, hvilket heller ikke nogetsteds har kunnet bekræftes, maa derfor være fejlagtig.¹⁴²⁾

- B. 2. Hedvig, f. $28/8$ 1695 (uden Tvivl paa Bothkamp, se under B. 1), † $22/8$ 1725, g. $3/4$ 1718 paa Elsterwerda m. Carl Leopold Friedrich, Rigsfriherre von Schmettau til Königswalde og Haltorff, f. $19/2$ 1691 † $19/8$ 1728 i Cassel, preussisk Kammerherre, kgl. preussisk og kurfyrstelig brandenburgsk Amthauptmann i Sandau, Domherre i Havelberg.¹⁴¹⁾
- B. 3. Kai Bertram, Friherre af Løvendal. Denne Søns Existens har hidtil været aldeles ukjendt. Han nævnes ogsaa kun nogle Steder under Skifteforhandlingerne efter Ulrich Frederik Gyldenløve, idet der udlægges i Arv et lige stort Antal Aktier i Det ostindiske Compagni til den afdødes 2 ældste endnu levende Børn af Navnet Danneskiold-Laurvig og til Woldemar Løvendals Børn af 1ste Ægteskab, nævnte i Rækkefølge efter deres Alder. I denne Rækkefølge findes han stadig opført imellem Hedvig (B. 2) og Sophie Margrethe (B. 4). Hvis han ikke har været en Tvilling til en af disse 2 Søstre, maa han altsaa være født henimod Midten af Juni 1696. Atter her maa levende beklages, at Kirkebøgerne for Bothkamps Kirke (sikkert hans Føde- og Daabssted) ikke findes for denne Tid. Sidste Gang, Kai Bertram omtales, er $24/6$ 1707, og han maa sikkert være død kort efter, i Hamborg, og være begravet dér, inden Faderen, ca. $1/12$ s. A. difinitivt flyttede til Sachsen. Hans Død eller Begravelse findes ikke anført i nogen af de Kirkebøger i Dresden, som kan komme i Betragtning, saa lidt som i Elsterwerda, ligesom hans Kiste heller ikke henstaar i Begravelsen i Kirken i Bockwitz, hvortil Løvendal i 1724 henflyttede Ligene af de af hans Børn, som indtil da vare døde; og han kan heller ikke være død efter

¹⁴²⁾ Conrad Wilhelm Ahlefeldts Privatarxiv i Rigsarkivet og Bertouches Correspondance med Adolen (Danneskiold-Løvendal) smstds.

den Tid, da det af et Brev af 1716 fra Faderen fremgaar, at han da kun har 2 Sønner i Live (Ulrich Friedrich, B. 1 og Woldemar, B. 5).¹⁴³⁾

- B. 4. Sophie Margrethe, f. $\frac{3}{4}$ 1697 (uden Tvivl paa Bothkamp), † $\frac{17}{1}$ 1768 i Preetz Kloster hos sin Søster Ulrica Antoinette (B. 6)¹⁴⁴⁾, g. $\frac{3}{10}$ 1719 i Sophiakirken i Dresden m. Johan Benjamin, Friherre von Bibra til Modlau, f. $\frac{28}{2}$ 1692 † $\frac{19}{12}$ 1741, sachsisk-polsk Kammerherre. I et Brev af $\frac{29}{10}$ 1714 til Kurfyrsten udbeder hendes Fader sig Tilladelse til at tage »ma fille l'abbée« ud af Klosteret, som han havde bestemt hende for »voyant qu'elle tient plutôt de mon sang que de celui d'une vestale« og gifte hende med den mindreaarige Johann Alexander, Greve von Callenberg, der var født $\frac{12}{3}$ 1697, og for hvem Løvendal $\frac{12}{3}$ 1715 havde udvirket Myndighedsbevilling til Overtagelse af hans Gods Muskau i Oberlausitz. Brylluppet var allerede bestemt, da Greve Callenberg hævdede Forlovelsen og rejste bort med den Undskyldning, at han havde faaet det Indtryk, at man ansaa ham for endnu at være for ung og for uerfaren. Grunden var imidlertid den, at han, der var meget letsindig, var kommet i Gjæld til Grevinde Cossell og derved under hendes Indflydelse, og fik hun da i sit Had til Overhofmarschallen (se foran) Ægteskabet forpurret. Greve Callenberg giftede sig iøvrigt $\frac{27}{12}$ 1716 med Grevinde Helene Mariane Charlotte von Tenczyn, Enke efter Greve Promnitz.¹⁴⁵⁾
- B. 5. Ulrich Friedrich Woldemar (Woldemar I D), Friherre af Løvendal, f. $\frac{6}{4}$ 1700, efter Sigende i Hamborg. (Da hans Levnedsløb er udførligt behandlet af Generalløjtnant Tuxen i Militært Tidsskrift 1891. S. 73 ff., skal der med Undtagelse af, hvad der har kunnet fremskaffes af nyt om hans Ungdom i Sachsen, her kun summarisk gjen gives hans Udnævnelser og Avancementer i de forskjellige Landes Armeer, i hvilke han har tjent). I Neue genealogische Nachrichten, Aargang 1756, hvori der gives en Levnedsbeskrivelse af ham efter hans Død Aaret iforvejen, hvilket Værk er en af Hovedkilderne for hans Biografer, siges der, at Løvendal befandt sig ombord paa Admiral Tordenskiolds Skib i Slaget ved Rygen $\frac{8}{8}$ 1715. Denne Meddelelse er gaaet over i General Tuxens nysnævnte Afhandling med Tilføjelse,

¹⁴³⁾ Grevskabet Tranekørs Arkiv og Brev fra Løvendal til Flemming af $\frac{8}{3}$ 1716 i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹⁴⁴⁾ Preetz Klosters Arkiv.

¹⁴⁵⁾ Hauptstaatsarkivet i Dresden.

at han i 1713 indtraadte i den sachsisk-polske Hær¹⁴⁶). Dette er i hvert Fald fejlagtig og hører til en af de flere tyske Fejltagelser, der ere begaaede ved Omtale af den Løvendalske Slægts Medlemmer. (Naar det saaledes om Faderen i forskellige samtidige Aktstykker i de sachsiske Arkiver siges, at han kommanderede nogle Skibe i den store nordiske Krig, er dette en Misforstaaelse, der sikkert beroer paa, at man har troet, at »Løvendals Galej« var et Skib, som han kommanderede og førte, medens det jo kun var Navnet paa et af den danske Flaades Skibe). Kilden atter til den trykte Biografi i Neue genealogische Nachrichten maa uden Tvivl være de endnu bevarede Forakter til Løvendals Ophøjelse i den tyske Rigsgravestand i 1741. I dette Aktstykke siges, at Løvendal begyndte i 1714 at hellige sig til Krigshaandværket ved at indtræde i General Janus's Regiment, hvor han avancerede op fra den laveste Grad. Senere staar der, at han indtraadte som frivillig i den danske Hær, da Felttoget skulde gaa for sig til Skaane, men da det blev opgivet, gik han til Søs under Tordenskiold, og atter et senere Sted staar der: »hedem (nemlig hans Deltagelse i Tyrkerkrigen) auch zur See unter dem Admiral Tordenskiold besonders Proben seines tapfern Muths und ausgewickelten Verstands dargelegt«. Nu er dette Aktstykke jo først forfattet i 1741, altsaa mange Aar efter, det er ikke udarbejdet af Løvendal selv, end ikke underskrevet af ham, synes nærmest at støtte sig til — sandsynligvis hans egne — Udtalelser saa godt han erindrer saa langt tilbage i Tiden disse for ham mere uvæsentlige Detailler. Men i de i det foregaaende paastaaede Aar, 1713, 14 og 15 sad den unge Mand endnu paa Skolebænken i Dresden. ⁸/₃ 1716 beder Faderen i et langt Brev til Greve Flemming om at maatte anbefale sine Børn til ham og skriver derefter: »il s'agit proprement de mon fils cadet, dont la vivacité augmente l'impatience qu'il a de sortir de la maison paternelle. J'ai taché jusque'ici de faire cultiver son esprit par des connaissances utiles et j'aurais bien souhaité qu'il eut voulu pousser ses etudes plus loin qu'il n'a encore fait, mais son feu et son penchant l'entraînement de côté de la guerre. Il me semble que je ne puis mieux faire que de l'y abandonner, si Votre Excellence veut bien le recevoir de ces mains pour en faire ce quelle trouvera à propos pour son bien et pour lui faire apprendre le metier auquel il se decline lui même et qui lui parait avoir tant de charme. Votre Excellence le fera

¹⁴⁶) Neue genealogische Nachrichten, 6. Bind S. 894 og Militært Tidsskrift 1891 S. 77.

commancer par où elle voudra; la sentinelle et le mousquet même lui seront honorables et profitables, si par là on lui peut retenir du libertinage auquel il a beaucoup de disposition« Flemming har aabenbart givet et samtykkende Svar, thi 24. næste Maaned takker Faderen Greven og siger: »qui (nemlig hans Søn) se fera toute sa vie une gloire d'avoir commané son Tyrocinium (∴ første Krigstjeneste) sous les ordres de Votre Excellence Enfin, Monsieur, je vous l'abandonne«. Den 1. Mai svarer Flemming paany, at han med Glæde vil tage sig af Sønnen, og den næste Dag takker selve den unge Løvendal Greven, fordi han vil hjælpe ham til at blive befordret ind i Karriéren. Kort Tid herefter er nu den unge Mand indtraadt i General Janus von Eberstädt's Regiment som Volontær. I en Rulle af $11/6$ 1716 over Mandskabet i Infanteri-Regimentet Janus v. Eberstädt's Livkompagni findes nemlig den unge Løvendal opført som »Gefreyter Musquetier«. Men i den næste Rulle, af $7/8$ 1717, samme Dag, som Regimentet opløses, og dets Officerer og Mandskab enten hjemsendes eller fordeles blandt andre Regimenter, findes Løvendal ikke nævnt. — Formodentlig i Begyndelsen af 1717 er han da bleven udnævnt til Løjtnant for at kunne opnaa Kaptejns Grad i den kejserlige Hær (se nedenfor), og er da kort efter udtraadt af Regimentet Janus. Naar det i en Officersliste af 1730 for Regimentet Løvendal, for hvilket han da var Oberst, ud for hans Navn siges, at han har tjent fra $3/1$ 1714 til Marts 1715 som Gemen og Underofficer, fra April 1715 til April 1716 som Fændrik og Adjudant ved det Janus von Eberstädt'ske Infanteriregiment i Dresden, er dette altsaa unøjagtigt, og maa vist forstaas paa Baggrund af en i Datiden almindelig brugt Antedatering af Officerspatenter for at give den paagjældende en ældre Anciennitet. Hvis nu Paastanden om, at Løvendal har gjort dansk Krigstjeneste til Søs, har noget paa sig, maa hans Ophold i Danmark være faldet i Slutningen af 1716, medens han tjente i General Janus's Regiment, og slet ikke tidligere. Imidlertid foreligger der i intet af de tyske Arkiver, hverken i det militære Arkiv eller i Hovedarkivet i Dresden, noget som helst herom. I ingen af de sachsiske Officerslister, der alle have en Rubrik ud for hver enkelt, lydende »Wielange und wem gedient« findes der om ham nævnt noget om, at han har gjort Tjeneste i Danmark og deltaget i Krigen dér, og i Arkiverne i Kjøbenhavn findes lige saa lidt noget herom, saa lidt som der findes Breve fra hans Fader til nogen af de høje danske Militærmyndigheder med Anmodning om Optagelse af hans Søn i

Hæren eller Flaaden. Men trods alt synes der alligevel at være noget om det. Den ²⁶/₉ 1716 skriver nemlig Faderen til Greve Flemming saaledes: » Mon fils cadet m'a si fort tourmenté de lui permettre de faire une course 4 semaines pour voir la descente sur la Scanie (∴ Landgangen i Skaane), si descente se fera? Mr. le Général Janus s'est aussi intéressé pour lui en lui donnant un passeport pour un mois, je souterrais fort d'en avoir l'agrément de Votre Excellence. Je lui ai fortement recommandé de tacher d'emporter quelques Schwedische Ros-Schweife pour marquer qu'il a regardé l'affaire de près. Peut-être que cette caravane lui pourrait donner un tel degout pour la guerre qu'il reprit les livres en mains au lieu de l'épée«. Den ¹⁶/₁₀ s. A. svarer Flemming fra Warschau, hvor han da opholdt sig: » je souhaite aussi, que Mr. votre fils rapporte les marques de la victoire que Votre Excellence lui a recommandé«. ¹⁴⁷) Hvis nu Løvendal er rejst til Danmark, må det altsaa være sket, efter at Flemmings Tilladelse af ¹⁶/₁₀ er indtruffet. Han er da kommet til Danmark, efter at Landgangen i Skaane var opgivet (¹⁷/₉, hvorefter Zaren ²⁷/₁₀ forlod Kjøbenhavn med Hæren), og kan da have henvendt sig til Tordenskiold, som jo stod i stor Taknemlighedsgæld til hans Fader, og som dengang opholdt sig i Kjøbenhavn og ingen Udkommandoer havde; først ¹⁴/₁₁ blev han (Tordenskiold) af Kongen udnævnt til Kommanderende over den norske Sødefension og Nordsø Eskadren, ialt 3 Orlogsskibe og 8 Fregatter og mindre Fartøjer. I de af denne Eskadres Skibe, for hvilke der endnu findes Journaler og Protokoller opbevarede, findes Løvendal ikke nævnt, men han kan have, og det er det sandsynligste, befundet sig paa Tordenskiolds Flagskib, paa hvilket denne selv var ombord, nemlig Orlogsskibet Laaland, men for dette findes desværre hverken Journal eller andet opbevaret, saa det interessante Spørgsmaal, om den senere saa berømte Marschal af Frankrig nogen Tid har været i dansk Tjeneste, vil vel kun ved et Tilfælde nogensinde blive helt opklaret ¹⁴⁸). I hvert Fald har denne Tjenestetid ifølge det af General Janus udstedte Pas vel næppe strakt sig over længere Tid end 1 Maaned, og efter den Tid har han begivet sig tilbage til Sachsen igjen.

I Foraaret 1717 (ikke, som de tyske Biografer hævde, i Mai 1716) begav han sig til den kejserlige Hær i Wien, hvor

¹⁴⁷) Hauptstaatsarkivet og det militære Arkiv i Dresden.

¹⁴⁸) Garde: Den dansk-norske Sømagt 2. B. S. 340 og Skibsjournaler etc. i Rigsarkivet.

han fik Ansættelse som Kaptejn, udtraadte i November 1721 igen af Kejserens Tjeneste og vendte tilbage til Sachsen, udnævntes $^{22}/_{11}$ s. A. til Brigader i Chevaliergarden, hvor han forblev staaende, indtil han $^{22}/_{3}$ 1724 erholdt Oberst de la Serres Infanteriregiment, som fra nu af førte hans Navn. $^{22}/_{3}$ 1728 Johanniterrider, $^9/_{12}$ 1732 Generalmajor og Inspektør for Infanteriet, $^{21}/_{12}$ 1734 Regimentskommandør for Infanteriregimentet »Prinz Gotha«, i Efteraaret 1735 Ridder af den pfalsiske St. Hubertus Orden, erholdt efter Ansøgning Afsked $^{21}/_{9}$ 1736 fra den sachsiske Militærtjeneste, blev i Begyndelsen af April 1737 Generalmajor i russisk Tjeneste og i samme Maaned Generalløjtnant, skal i December 1738 være bleven ophøjet i den russiske Grevestand¹⁴⁹⁾, $^{14}/_{2}$ 1740 General en chef, fik Münichs Kyradserregiment og blev i Januar s. A. Gouvernør i Reval og i Marts Gouvernør over Estland med Bolig i Reval¹⁵⁰⁾, hvorhos han af Kejserinden skal have faaet nogle Godser i Estland. $^{28}/_{2}$ 1741 blev han optaget i det hellige romerske Riges Grevestand (=: tysk Rigsgreve)¹⁵¹⁾, blev i Juni s. A. Stormester for Artilleriet, blev senest s. A. udnævnt til Ridder af Alexander Newsky Ordenen¹⁵²⁾, erholdt $^{12}/_{6}$ 1742 Indigenats Diplom¹⁵³⁾, og $^{12}/_{1}$ 1743 Diplom som arveligt Medlem af det Estlandske Ridderskab, omtales i Marts s. A. som Ridder af den russiske St. Andreas Orden¹⁵⁴⁾, erholdt $^{30}/_{8}$ s. A. Afsked efter Ansøgning fra den russiske Hær, gik s. A. over til den katolske Religion og indtraadte ifølge Opfordring af den berømte Marschal, Prins Moritz af Sachsen^{154¹)}, i fransk Tjeneste, blev ved Patent $^1/_9$ 1743 fransk Generalløjtnant, hvorhos han bemyndigedes til at hverve et Infanteriregiment i Tyskland, der skulde bære hans Navn (Regimentet overgik ved hans Død i 1755 til hans Søn, se nedenfor, og ophævedes i 1760). $^1/_1$ 1745 Ridder af St. Louis¹⁵¹⁾, erholdt i s. M. Indigenat for sig og Familie, $^{28}/_{1}$ 1746 Ridder af Helligaandsordenen, og købte s. M. Godset la Ferté Aumin i Blaisois for $^1/_2$ Million livres. ($^{29}/_{3}$ 1758 solgte hans Enke Godset, som da var bleven omdøbt

¹⁴⁹⁾ Ranft: Der genealogische Archivarius for 1738, S. 720.

¹⁵⁰⁾ Historische Jahrbücher 5. B. S. 843—44.

¹⁵¹⁾ Det Løvensønske Privatarxiv.

¹⁵²⁾ Forakterne til hans Ophøjelse i den tyske Rigsgrevestand i Hauptstaatsarkivet i Dresden.

¹⁵³⁾ Materialien zu einer esthländischen Adelsgeschichte: Der nordischen Miscellaneen 18. und 19. Stück S. 199.

¹⁵⁴⁾ Genealogisch historische Nachrichten 54. D. S. 534.

^{154¹)} Arkivdirektør, Dr. K. Webers Bog om Prins Moritz af Sachsen.

**WOLDEMAR II,
DANSK FRIHERR, TYSK RIGSGREVE AF LOVENDAL**

F. 1700, DØD 1755

(Portræt i Slottet Dahlen i Sachsen).

til »la Ferté Løvendal«, for at dække sin Mands Gjæld¹⁵⁵). I September s. A. købte han endvidere Marquisatet Cressi ved Dreux¹⁵⁶), blev ²⁰/₉ 1747 Marschal af Frankrig, hvorhos Kongen tildelte ham Gouvernementet Bergen-op-Zoom og det deromkring liggende Land¹⁵⁷) og tildelte ham uindskrænket Magt til i den kommende Vinter at foretage alt i militær Henseende, hvad han maatte anse for rigtigt¹⁵⁸). I Mai 1754 blev han udnævnt til Æresmedlem af Académie des sciences. Død ²⁷/₅ 1755 Kl. 9 Aften i Palais de Luxembourg, hvor Kongen havde givet ham Fribolig, begravet i St. Sulpice Kirken. Af hans Lig blev udtaget hans Hjærte og overleveret til hans Enke. Hans Sønmedatters Mand, Christian de Bange-mann-Huygens (se nedenfor) skriver herom i et Brev til sin Svoger, Greve Carl Danneskiold-Løvendal, dateret Hømborg ¹⁵/₁₂ 1818: ». . . . J'ai enlevé de cette terre infame (Frankrig) le coeur de votre grand-père et celui de ma femme. Ils sont ici et vous pouvez disposer de celui du maréchal que je garde à votre disposition«¹⁵⁹) Hvor Marschallens Hjærte senere er bleven af, vides ikke.

Paa Slottet Dahlen i Sachsen findes i »det gule Værelse« ogsaa et Maleri af Marschällen, fra ca. 1747. Det er et Knæstykke, viser den afbildede i fuld Rustning, støttende den venstre Haand paa sin Hjelm, den højre, der holder en Handske, har han i Siden. Over Brystet har han Alexander Newsky Ordenens blaa Baand, om Livet et hvidt Skærf, og over den højre Skulder en rød Kappe.

Løvendal var gift 2 Gange, 1° ²³/₁ 1722 i Hamborg med Theodora Eugenie, Grevinde Schmettau til Hermsdorff ved Ruhland og Lipsa i Kredsen Hoyerswerda i Oberlausitz, f. ⁶/₁₂ 1705 † ⁵/₁₀ 1768 i sit Palæ i Dresden-Neustadt, bisat 7. s. M. »i den forreste Hvælving tilvenstre ud imod die Kampsche-Gasse« i Vor Frue Kirke i Dresden¹⁶⁰), skille 1736, vistnok først efter, at Løvendal havde indgaaet sit 2det Ægteskab. Hun levede højt æret og anset lige til sin Død og kaldte sig vedblivende med sin Mands Titel og Rang. Hun har været en principfast og moralsk Dame, der aldrig har kunnet undskylde, at Manden forlod hende, hvorom følgende Træk vidner: Deres Datter, Benedicte (se C. 3),

¹⁵⁵) Recueil de dix pieces relative aux reclamations qu'a fait la famille de Løvendal o. s. v.

¹⁵⁶) Geneal. histor. Nachrichten 87. D. S. 21.

¹⁵⁷) Sammes 114. D. S. 514.

¹⁵⁸) Europäischer Staatssekretarius XI B. S. 1078—79.

¹⁵⁹) Det Løvensøn'ske Privatarxiv.

¹⁶⁰) Vor Frue Kirkes Bøger i Dresden.

der blev gift med Friherre von Kiesenwetter, døde i 1753, altsaa før nogen af Forældrene. Hun havde før sin Død oprettet et Legat til Fordel for sin Fader, men paa Skiftet efter hende optraadte Moderen med Paastand paa at blive delagtiggjort i Nydelsen af Legatet, idet hun til Støtte herfor fremlagde Beviser for, at hendes fraskilte Ægtefælle intet som helst havde bidraget til sin Datters Underhold, medens hun selv af sine Midler alene gennem 16 Aar havde bekostet begge sine Døttres Opdragelse, ja tilmed givet sin nu afdøde Datter hele hendes Udstyr og Medgift til hendes Bryllup. Herimod indvendte Marschallen, at det var hendes egen Skyld, at hun havde lagt sig ud med deres afdøde Datter, idet hun, hver Gang han efter Skilsmissen havde været i Tyskland, havde stillet sig ganske uforsonlig overfor ham, ja endog paa det strængeste havde forbudt Børnene at se deres Fader. — Gift 2° 13/11 1736 i St. Petersborg m. *B a r b e M a d e l e i n e, G r e v i n d e S z e m b e c k*, der dengang var gift med Johan Clément, polsk Greve Branicki, Kron-Fændrik og Kron-Hetman i Polen, Woywod af Krakau, og før ham med Severin Rzewuski, Starost (Amthauptmann) i Cholmski og Lubomla, Kronreferendar, skilte.¹⁶¹⁾ Løvendal bortførte hende i 1736 under et Ophold i Warschau og ægtede hende, vistnok inden hun endnu var bleven skilt fra sin Mand. Hun var født 1709 i Krakau, † 18/5 1762 i Paris*). Ægteskabet har, saa vidt det kan ses, været lykkeligt. Hun fulgte ham paa hans Felttog i Rusland, og meget formuende, som hun var, hjalp hun ham trolig af sin egen Formue, naar han, som næsten altid var Tilfældet paa Grund af hans storstilede Husførelse og Repræsentationsudgifter, var i Pengeforlegenhed. At der dog ogsaa, navnlig i Begyndelsen, har været Rivninger imellem dem af en saadan Art, saa det har været Genstand for Omtale blandt Folk, viser Gesandtskabsberetningerne fra den sachsiske Gesandt i Rusland til Kong Frederik August II's Minister, Greve Brühl, idet de fortælle, at Løvendal, selv i Selskaber, kritiserede og latterliggjorde, hvad hans Hustru sagde, og at han havde Pengevanskeligheder, fordi han ikke kunde faa sin Hustrus Formue frigjort af Greve Branicki.¹⁶²⁾

Løvendal havde 8 Børn, af 1ste Ægteskab: C. 1—4, af 2det Ægteskab: C. 5—8, se nedenfor.

¹⁶¹⁾ Universitetsbiblioteket i Krakau.

*) Hun er antagelig begravet i St. Sulpice Kirken i Paris, men Kirkens Bøger ere brændte under Revolutionen, hvorfor det ikke med Sikkerhed kan konstateres.

¹⁶²⁾ Neue Genealog. Nachrichten 6. B. S. 901 og Hauptstaatsarkivet i Dresden.

- B. 6. *Ulrica Antoinette*, f. $29/11$ 1701 (uden Tvivl paa Bothkamp), † ugift $18/6$ 1778 i Klostret i Preetz som Abbedisse for det adelige Jomfrukloster.¹⁶³)
- B. 7. *Augustus, Friherre af Løvendal*, f. $24/12$ 1709, † $6/3$ 1710 i Dresden, bisat 9. s. M. i Nimburgs Hvælving i Vor Frue Kirke dersteds¹⁶⁴), i 1724 afhentet derfra og hensat i den fædrene Begravelse i Bockwitz.¹⁶⁵)
- B. 8. *Anna Sophie*, f. $5/9$ 1711 i Christiania, døbt 7. s. M. smstds. † $14/7$ 1713 i Dresden, bisat 15. s. M. i Vor Frue Kirke i Dresden¹⁶⁴), i 1724 afhentet derfra og hensat i den fædrene Begravelse i Bockwitz.¹⁶⁵)
- B. 9. *Friedericus August, Friherre af Løvendal*, f. $30/6$ 1713 i Dresden, hjemmedøbt $2/7$ s. A., Daaben indført i Sophiakirkens (Den evangeliske Hofkirkes) Bøger, † $7/8$ s. A. i Dresden, bisat 8. s. M. i Vor Frue Kirke smstds.¹⁶⁴), i 1724 afhentet derfra og hensat i den fædrene Begravelse i Bockwitz.¹⁶⁵)
- B 10. *Margarethe Adelheid Benedicte*, f. $5/2$ 1715 i Dresden, hjemmedøbt 7. s. M., Daaben indført i Sophiakirkens Bøger, † $10/4$ s. A. i Dresden, bisat 11. s. M. i Nimburgs Hvælving i Vor Frue Kirke smstds.¹⁶⁴), i 1724 afhentet derfra og hensat i den fædrene Begravelse i Bockwitz.¹⁶⁵)
- Børn af Woldemar II Løvendal:
- C. 1. *Woldemar Heinrich, Friherre af Løvendal*, f. i Juni 1723 i Dresden, hjemmedøbt 23. s. M., Daaben indført i Sophiakirkens Bøger, † $18/3$ 1724 i Dresden, bisat 20. s. M. i sine Bedsteforældres Begravelse i Bockwitz.¹⁶⁶)
- C. 2. *Friedrich Woldemar, Friherre af Løvendal*, f. $7/8$ 1724 i Dresden, hjemmedøbt 8. s. M., Daaben indført i Sophiakirkens Bøger, † $22/2$ 1740 i Dresden af en hidsig Feber, bisat s. D. i den forreste Hvælving tilhøjre under Klokke-taarnet i Vor Frue Kirke smstds.¹⁶⁴)
- C. 3. *Benedicta Eugenia Antoinetta*, f. $15/12$ 1725 i Dresden, hjemmedøbt 18. s. M., Daaben indført i Sophiakirkens Bøger, $28/2$ 1741 tysk Rigs grevinde af Løvendal, † $21/11$ 1753 i Dresden-Neustadt af Kopper, bisat 23. s. M. i den forreste Hvælving tilhøjre under Sakristiet i Vor Frue Kirke i Dresden¹⁶⁴), g. $25/5$ 1747 i Dresden med

¹⁶³) Preetz Jomfruklosters Arkiv.

¹⁶⁴) Vor Frue Kirkes Bøger i Dresden.

¹⁶⁵) Fødsels- og Dødsdatoer ere opgivne overensstemmende paa deres Kister og i Kirkebøgerne i Bockwitz.

¹⁶⁶) Kirkebøgerne i Bockwitz. Paa hans i Begravelsen henstaaende Kiste fandtes ingen Navneplade.

- Johan Rudolph, Friherre von Kiesenwetter, genannt von Wolffersdorff til Dittersbach ved Pirna, f. i September 1721, † $^{10}/_7$ 1751 i Dresden, 30 Aar gl., begravet 14. s. M. paa Dittersbach, kgl. polsk og kursachsisk Kammerherre, Hof- og Justitsraad. Han var adopteret af den tidligere Præsident for Geheime-Krigsraadet, von Kiesenwetter, paa den Betingelse, at han skulde antage hans Navn. Hans Enke skal kort før sin Død have forlovet sig paany med kgl. General-Adjutant, Greve von Renard.¹⁶⁷⁾
- C. 4. Dorteia Friederika, f. i Juni 1727, hjemmedøbt 3. s. M., Daaben indført i Sophiakirkens Bøger, $^{28}/_2$ 1741 tysk Rigsgravinde af Løvendal, † $^{15}/_7$ 1750 i Dresden, ugift, efter en langvarig Sygdom, bisat 18. s. M. i den forreste Hvælving tilhøjre under Sakristiet i Vor Frue Kirke smstds.¹⁶⁴⁾
- C. 5. Benedicta Sophia Antoinetta, f. i Januar 1741 i Reval, offentlig døbt i St. Sulpice Kirken i Paris i September 1753¹⁶⁸⁾, g. $^{29}/_9$ 1757 m. Alexandre Ossolinsky, polsk Greve auf dem Tenczyn (g. 1° m Dembowski), Starost over Droiczyn og Sulajow, Schwertträger af Lithauen¹⁶⁹⁾. Hun skulde efter Sigende have været bestemt til at ægtes af Marquis'en af Marigny, en Broder til Marquisen af Pompadour¹⁷⁰⁾. (Der har intet kunnet fremskaffes om deres Dødsdata, saalidt som om hans Fødedag).
- C. 6. Elisabeth Maria Constance, f. i Februar 1742 i Reval, offentlig døbt i St. Sulpice Kirken i Paris i September 1753¹⁶⁸⁾, † $^{13}/_{10}$ 1785 i Paris, g. $^{21}/_3$ 1759 m. Lancelot, fransk Greve de Turpin de Crissé, f. hened 1716 i la Beauce, † $^9/_8$ 1793 i Wien, hvortil han i 1792 emigrerede, fransk Generalløjtnant, Generalinspektør for Kavalleriet, Storkors af St. Louis. Begge Ægtefællerne vare kjendte af Samtiden som Forfattere, han mest som Militærforfatter. Han skal som Enkemand have giftet sig igjen med de Lusignan¹⁷¹⁾.
- C. 7. François Xavier Joseph, dansk Friherre, tysk Rigs greve af Løvendal, se nedenfor under III.

¹⁶⁷⁾ Neue geneal. histor. Nachrichten 49. D. S. 30.

¹⁶⁸⁾ Neue geneal. histor. Nachrichten, 35. D. S. 1062. Da nævnte Kirkes Bøger ere brændte under Revolutionen, kan Datoen ikke bestemmes.

¹⁶⁹⁾ Universitetsbiblioteket i Krakau og Meddelelse fra Mr. Pierre Boyé, Præsident for académie des Sciences i Nancy.

¹⁷⁰⁾ Neue geneal. hist. Nachr. 6. B. S. 921.

¹⁷¹⁾ Nouvelle biographie générale, Tome 45, pag. 743.

C. 8. Maria Louisa, f. ¹⁶ (el. ¹⁹)/₄ 1746 i Paris (antagelig døbt i St. Sulpice Kirken, se under¹⁶⁸), † efter ¹⁸/₃ 1821, da hun meddeler sin Mands Død¹⁷²), g. ²⁵/₁ (el. ²⁵/₂?) 1766 m. Louis Bufile Antoine Léon, fransk Greve de Brancas, f. ¹⁵/₈ 1735, † i Marts 1821, Oberst og Chef for Regimentet Brancas.¹⁷³)

III.

Grever af Danneskiold-Løvendal.

François Xavier Joseph, Friherre af Løvendal, tysk Rigsgreve, Medlem af det esthlandske Ridderskab (se ovfr.: C. 7), blev født ²⁸/₁₂ 1742 i Warschau og opkaldtes efter Kong August III's Søn, Prins François Xavier, 1747 Kaptejn i Faderens Regiment i Frankrig, blev ved dennes Død i 1755 Oberst for Regimentet, som han arvede (¹⁸/₁ 1760 indtoges Regimentet), og anbragtes af Staten frit paa Militærskolen¹⁷⁴). Blev i August 1759 Adjudant hos sin Svoger, General, Greve Turpin de Crissé (se ovfr. under C. 6) og deltog under denne i Syvaarskrigens Felttog, ³/₁ 1770 Brigadér¹⁷⁵), 1721 Ridder af St. Louis. Fik 1776 Kommandoen over Regimentet Armagnac, med hvilket han deltog i den amerikanske Frihedskrig, 1777 Kommandant paa Guadaloupe, 1779 Maréchal de camp (o: Brigadegeneral).

Da Kong Chr. V's Resolution af ⁴/₅ 1695, som Løvendal hidtil havde været uvidende om, nu var bleven bragt til hans Kundskab, nemlig at »for at bevare for Efterkommerne af Kongernes naturlige Sønner et Navn, der mindede om deres Oprindelse, at de for Fremtiden til deres Navne og Titler skulde føje Navn og Titel af Grever af Danneskiold«, ansøgte han den danske Regering om Retten til ogsaa at bære Navnet Danneskiold under Henviisning til, at den danske Konge havde anerkjendt hans Farfader for »et ægte og Adelskonebarn at være« (se foran under Woldemar I Løvendal). ⁴/₈ 1786 anerkjendtes han da som dansk Greve med Navnet Danneskiold-Løvendal*). Sendte, da Revolutionen brød ud, sin Familie i Sikkerhed til England, tog selv Tjeneste i Prinsen

¹⁷²) Brev fra hende til sin Brodersøn, Carl Woldemar Danneskiold-Løvendal, i det Løvensønske Privatarkiv.

¹⁷³) de Sairt Allais: Nobiliaire Universelle de France, IX Pag. 384.

¹⁷⁴) Neue geneal. histor. Nachr. II. B. S. 863.

¹⁷⁵) Originalt Patent i det Løvensønske Privatarkiv.

*) Allerede hans Fader Marschallen havde ansøgt den danske Regering herom, ja havde endog i de Forhandlinger, han fra Frankrig førte om Overtagelse af den øverste Kommando over den danske Hær, fordrat at føre Navnet »Gyldenløve« (se Tuxens fornævnte Afhandling i Mil. Tidsskrift 1891).

af Condés Hær, med hvilken han deltog i Krigen; kom i 1795 til Danmark, blev $29/1$ 1798 dansk Generalmajor med 420 Rdlr. aarlig Gage og det for den højstkommanderende Officer reglementerede Tillæg paa 120 Rdlr., $22/6$ s. A. Chef for Marinekorpset, hvorfra han afgik $10/6$ 1803 »med Behold af sin fulde Gage, men bliver staaende i Hærens Detail«¹⁷⁶⁾, $16/12$ 1801 hvid Ridder, $17/4$ 1801— $22/4$ 1802 Gesandt i St. Petersborg, $22/4$ 1803 overordentlig Gesandt ved den bataviske Republik i Holland, † $20/9$ 1808 i Haag, begravet 24. s. M. smstds.¹⁷⁷⁾

Om hans økonomiske Forhold, hvilke i Datiden vare en Del omtalte, skal anføres, at han efter sin Fader intet arvede uden dennes Regiment »Løvendal«, medens der tillagdes hans Søstre af den franske Stat en aarlig Pension paa 10.000 livres til hver. Da Regimentet inddrogtes i 1760, beholdt Løvendal dog Indtægterne af dette (12 à 20.000 frcs. aarlig), men disse konverteredes under Revolutionen til en Kapital paa 150.000 frcs., ligesom ogsaa Søstrenes Pensioner konverteredes. Kapitalerne blev konfiskerede, da han emigrerede, og skønt baade hans Hustru og senere Sønnen energisk kæmpede for at genvinde i det mindste noget af den tabte Formue, og skønt man ved Regeringens Mellekomst fik Nationalforsamlingen til at bevilge en Kapitals Udbetaling, beholdt Familien den dog ingensinde, idet den franske Stats slette finansielle Tilstand lagde en Hindring ivejen herfor¹⁷⁸⁾. Gift $3/2$ 1772 i Paris med Charlotte Marguerite Elisabeth de Bourbon, legitimeret Datter af Charles de Bourbon, comte de Charolais (Søn af Prins Ludvig III af Condé), f. $1/8$ 1754, døbt 3. s. M. i St. Roch Kirken i Paris, † $12/9$ 1839 i Paris.¹⁷⁹⁾

3 Børn, D. 1—3.

D. 1. Carl Woldemar, Greve af Danneskiold-Løvendal, tysk Rigsgreve af Løvendal, Medlem af det estlandske Ridderskab, f. $30/1$ 1773 i Pais*). Sit Levnedsløb har han selv skildret i sin af nærværende Forfatter i Personalh. Tidsskr. 7. R. 3. B. S. 108 ff.,

¹⁷⁶⁾ Hærens Arkiv.

¹⁷⁷⁾ Statstidende $7/10$ 1808. En Karakteristik af ham gives i Johan Georg Rist: Lebenserinnerungen, herausgegeben von G. Poel, Gotha 1880. Endvidere omtales hans og hans Hustrus Ophold i Hamborg paa Vejen til Kjøbenhavn i: J. H. Sherburne: The life of Poul Jones, London 1825.

¹⁷⁸⁾ Recueil de dix pièces relatives aux réclamations qu'a fait la famille de Løvendal à l'assemblée nationale de France en 1790 et 1791 sur l'indemnité qui lui était due, Løvensøns Privatarkiv, etc.

¹⁷⁹⁾ Løvensøns Privatarkiv.

*) Om hans Daab fortælles, at Faderen ikke vilde have nogen Standsfælle til Fadder for ham, men en Soldat fra Invalidehospitalet. Gouvernøren i Paris sendte ham derfor en gammel Grenader derfra, og Faderen overlod til denne

tilligemed yderligere Oplysninger om ham gjengivne Selvbiografi, hvortil der derfor henvises. Her skal kun yderligere anføres hans Avancementsdata i dansk Tjeneste, efter at han i 1793 i August var kommet til Danmark. Han blev $30/10$ 1793 Kammerherre, $6/12$ s. A. ansat som Fændrik à la suite med Secondløjtnants Charakter i Garden til Fods, 27. s. M. virkelig Fændrik med Fændriks Gage smstds., $29/4$ 1796 tillagdes der Sekondløjtnanten Premierløjtnants Anciennitet, $20/5$ s. A. virkelig Sekondløjtnant smstds., var fra 1796—1798 Malteserordenens Minister for Norden, $5/6$ 1801 karakteriseret Premierløjtnant af Infanteriet med Anciennitet fra $15/4$ 1796, sendtes i August 1801 med Depecher til Gesandten i St. Petersborg (hans Fader), skal øfor ej at have udvist Forsigtighed nok i at bevare de ham anbetroede Depecher, som derved ere borttagne (i Åbo) udholde 3 Måneders Arrest af 2den Grad i Kjøbenhavns Citadel, blev $11/3$ 1803 virkelig Premierløjtnant ved Livgarden til Fods, men først med Gage fra $1/10$ s. A., $17/6$ s. A. reserveredes ham Kaptejns Anciennitet fra 10. s. M., $18/12$ 1807 virkelig Kaptejn med Anciennitet fra $10/6$ 1803 og Chef for Jægerkompagniet i danske Livregiment til Fods, udkommanderedes i 1808 til at besætte en Del af Kyststrækningen, s. A. Kommandant i Korsør, $12/1$ 1813 forbeholdes ham Majors Anciennitet, $7/8$ s. A. virkelig Major ved danske Livregiment til Fods, var derefter som Adjudant ved den bevægelige Armé-Division med Hovedkvarteret i Wandsbeck og blev derfra $16/8$ s. A. beordret til at forrette Tjeneste som Ordonnants-Officer ved Marchal Davoust, Prins af Eckmühl's Hovedkvarter i Hamborg, af denne holdt i strængt Fangenskab $9/2$ — $1/5$ 1814 (se om hans Ophold i Hamborg hans Rapport af $9/5$ 1814 til det danske Auxiliærkorps's Chef, Prins Frederik af Hessen, gjengivet af nærværende Forfatter i Gads danske Magasin Juni-Heftet 1914), udnævnt efter Indstilling af Prinsen af Hessen, den $12/5$ 1814 til Ridder af Dannebrog, $25/1$ 1816 Major ved 2. Bataillon, men beordredes 29. s. M. til vedblivende at være Chef for Jægerkorpset, s. A. Ridder af den franske St. Louis Orden, foruden at han alt $11/12$ 1792 var bleven Ridder af St. Jean de Jerusalem¹⁸⁰⁾, $6/9$ 1823 Commandeur for 1ste Bataillon af Prins Christian Frederiks Regiment, $22/5$ 1826 forbeholdes ham Oberstløjtnants Anciennitet, $9/8$ 1828

selv at vælge en Gudmoder til Barnet. Han medbragte da i Grevens Vogn en Vadskekone, som sammen med ham overværede den hellige Handling. Hver af de 2 Faddere fik til Tak af Greven en aarlig Livrente paa 100 Daler (Neue geneal. histor. Nachrichten, 26. B. S. 220).

¹⁸⁰⁾ Origin. Patent i Løvensøns Privatarkiv.

Afsked af Hæren paa Grund af Svægelighed, og tillægges der ham ved sin Afgang Oberstløjtnants Karakter og Pension¹⁸¹⁾. † ugift $^{22}/_{12}$ 1829 »af Nervesvaghed«, begravet 28. s. M. paa Garnisons Kirkegaard.

Med ham uddøde Slægten Danneskiold-Løvendal. Han, der ikke havde giftet sig, fordi han fandt, at »det var bedre at lade vort Navn uddø end forplante det paa Børn, der havde maattet sem os kæmpe med Fattigdom og Modgang«¹⁸²⁾, ansøgte inden han døde, om Navnet »Løvendal« og Grevetitlen maatte gaa i Arv til hans Søstersøn, Rutger Bangemann Huygens, hvilket ogsaa skete, se under IV.

Legitimerede og adlede uægte Børn (v. Løvensøn), se under V.

D. 2. Françoise Marguerite Adelaïde, f. $^{1}/_{2}$ 1774 i Paris, † $^{13}/_{5}$ 1820 i Dresden, skal have haft Maltheserordenens Æreskors, g. $^{18}/_{2}$ 1794 m. Christian Carl, Greve Schimmelmann til Wandsbeck, f. $^{8}/_{8}$ 1767 paa Ahrensburg i Holsten, † $^{6}/_{6}$ 1842 paa Wandsbeck, Kammerherre, Geheimeraad, Ritmester, S. K. af Dannebrog, Dmd.¹⁸³⁾.

D. 3. Elisabeth Marguerite Josephine Sophie Constance Marie Laure, f. $^{18}/_{5}$ 1777 i Versailles, † $^{11}/_{10}$ 1812 i Paris, skal have haft Maltheserordenens Æreskors, g. 1802 i Paris m. Christian Diederik Emerens Jean, Jongheer de Bangemann-Huygens, f. $^{31}/_{10}$ 1772 paa Slottet Hulst i Oedenrode, døbt $^{4}/_{11}$ s. A. i Hertogenbosch (Braband)¹⁸⁴⁾, † $^{29}/_{3}$ 1857 i Maestricht, hollandsk Gesandt i Kjøbenhavn, senere i Amerika, adlet i Holland $^{19}/_{7}$ 1830, Kommandør af den nederlandske Løveorden, S. K. af Dannebrog (han gift $^{2^{\circ}}$ $^{16}/_{2}$ 1815 i Maestricht med Enke efter Dr. Matheus van den Santheuvel, Constance Wilhelmine, f. Vrijthoff, f. $^{4}/_{3}$ 1772 i Maestricht, † $^{9}/_{4}$ 1858, ei Børn).

6 Børn, E. 1—6:

E. 1. Laura Theodorine Margaretha, f. $^{31}/_{7}$ 1803 i Haag, † $^{14}/_{5}$ 1846 i Wiesbaden, g. $^{29}/_{10}$ 1823 i Hamborg m. Carl Ludvig v. Buchner, preussisk Geheime-Hofraad, Overpostdirektør, skilte.

E. 2. Rutger v. Bangemann-Huygens, Greve af Løvendal, se under IV.

¹⁸¹⁾ Hærens Arkiv: Resolutionsprotokoller og Avancementskundgjørelser.

¹⁸²⁾ Se hans ovennævnte Selvbiographi.

¹⁸³⁾ Meddelt af Hofjægermester, Greve W. Schimmelmann, som Udskrifter af Kirkebøger.

¹⁸⁴⁾ Baronesse Salmouths Meddelelser og Jaarboek van den Nederlandschen Adel 1888.

- E. 3. Hortence Louisa, f. $20/9$ 1807 i Haag, † $17/12$ 1884 i Ballenstedt ved Harzen, g. i September 1826 i Washington med Ludvig v. Niederstetter, f. i August 1786, † $12/5$ 1846 i Warschau, preussisk Geheime-Legationsraad, Generalkonsul i Warschau.
- E. 4. Adelaïde Charlotte Christine Blanche, f. $12/5$ 1808 i Haag, † $26/4$ 1846 i Paris, g. $14/7$ 1830 i New York m. Dominique Gorostiet d'Arbel, f. $3/2$ 1787 i Saint-Engrace i Pyrenæerne, † $29/11$ 1849 i Tampico i Mexiko, Godsejer i Mexiko.
- E. 5. Christina Justina Catharina, f. $24/2$ 1810 i Amsterdam, †, begravet i Wiesbaden, g. (i Kjøbenhavn?) 1836 m. Dimitri de Glinka, f. 1808 i Dorpat, † $24/5$ 1883 i Lissabon, russisk Geheime-Raad, Gesandt i Portugal.¹⁸⁵⁾
- E. 6. Maria Winfrieda (Blanche), f. $31/1$ 1812 i Paris, Hofdame hos Landgrevinde Louise Charlotte, $28/4$ 1847 indskrevet i Hofstiftsdameplads i Vallø adelige Stift, $26/1$ 1862 overordentlig Hofstiftsdame i Vallø, ved kgl. Res af $27/4$ 1893 konstitueret som Dekanesse paa Vallø, † $20/4$ 1904 i Kjøbenhavn, ugift, begravet paa Vallø Slots Kirkegaard.¹⁸⁶⁾

IV.

Grever af Løvendal (Bangemann-Huygens).

- E. 2. Rutger v. Bangemann-Huygens (se ovenfor E. 2), f. $1/5$ ($5/5$?) 1805 (i Kjøbenhavn?), optaget ved Patent af $1/5$ 1828 i den danske Grevestand med Navnet Bangemann-Huygens-Løvendal, i November 1827 hollandsk Legationssekretær, † $15/5$ 1885 i Burnemouth ved London som sidste Mand af Navnet Løvendal. G. $30/3$ 1843 i Bryssel m. Helène Honorine Céline Amanaïde v. Pappaert, f. $20/9$ 1821 i Paris, † $6/12$ 1894 smstds., skilte.

Børn F. 1—3:

- F. 1. Woldemar Chrétien Theodore v. Bangemann-Huygens, Greve af Løvendal, f. $13/1$ 1844 i Hertogenbosch, † $15/4$ 1870 i Paris, ugift, begravet 18. s. M. paa Montparnasse Kirkegaard dersteds.
- F. 2. Olga Elisabeth Hortence Yolanthé, f. $26/11$ 1846 i Paris, naturaliseret som fransk Grevinde af Løvendal, † $3/6$ 1903 i Paris, begravet 6. s. M.

¹⁸⁵⁾ E. 1—5 for største Del efter Baronesse Salmouth', f. v. Niederstetter's Meddelelser.

¹⁸⁶⁾ Vallø Stifts Jubilæumsskrift.

paa Montparnasse Kirkegaard dersteds, ugift. Med hende uddøde helt Navnet Løvendal.

- F. 3. Marie Elisabeth, f. $15/3$ 1848 i Hazeldonk, † $2/1$ 1880 i Paris, begravet 5. s. M. fra St. François Xavier Kirken paa Montparnasse Kirkegaard under L. N. 2656, ugift. Hun opholdt sig i en Aarække hos sin under E. 6. omtalte Faster, Dekanesse, Frøken Blanche Huygens i Danmark.

V.

v. Løvensøn.

Carl Woldemar, Greve af Danneskiold-Løvendal (se ovenfor under D. 1.), der døde ugift, havde 4 uægte Børn, G. 1—4:

Med ugift Lehne Dorthea Poulsen havde han Sønnen:

- G. 1. Carl Frederik, f. $8/3$ 1805 paa Fødselsstiftelsen, døbt 9. s. M. smstds., blev ved kgl. Res. af $28/3$ 1815 anerkjendt for at maatte anses som Faderens »ægte Barn og føre Navnet Løvensøn«¹⁸⁷), blev $29/3$ 1815 ansat som overkomplet militær Volontair ved Landkadet-Corpset, $22/1$ 1818 virkelig Kadet og ansattes tillige som Underofficer (Korporal) ved Landkadet-Corpset, $25/12$ 1822 ansat som opvartende Page ved Hoffet, fik $23/3$ 1823 Sekondløjtnants Anciennitet, fik ved kgl. Res. af $11/2$ 1823, fornyet $17/12$ 1823 Tilladelse »at maatte nyde adelige Rettigheder«¹⁸⁷), blev $21/12$ s. A. Sekondløjtnant ved Prins Christian Frederiks Regiment, oprykkede $17/1$ 1825 i den højere Sekondløjtnants Gage, $20/9$ 1832 Premierløjtnant ved samme Regiment, $21/7$ 1840 Stabskaptajn ved Kongens Regiment til Fods, $1/7$ 1842 Kaptajn af 2den Klasse (∴ virkelig Kaptejn) ved 8de Linieinfanteribataillon, $29/8$ 1845 Kaptejn af 1ste Klasse ved samme Bataillon, Medlem af den bestandige Geværkommission¹⁸⁸), deltog i 3-Aars Krigen som Kommandant for Ambulancen i Jylland, † $12/12$ 1850 »af Nervesvækkelse«, begravet 17. s. M. paa Garnisons Kirkegaard. G. $22/4$ 1843 m. Anna Frederikke Hansen (Datter af Peter Hansen af Artillerikorpsset og Hustru Maren Kirstine, f. Jensen), f. $21/3$ 1814, døbt $1/5$ s. A. i Garnisons Kirke, † $22/10$ 1885, begravet 28. s. M. paa Garnisons Kirkegaard.

2 Børn, H. 1—2, se nedenfor.

Med ugift Anna Kirstine Svane (Datter af Smededaglejer Johannes Svane og Hustru Anna Nielsdatter, døbt i Holmens Kirke $4/3$ 1787, ved kgl. Res. af $18/7$ 1817 tillagt Ret til at kaldes »Enke Anna Kirstine Svane«, begravet for Grevens

¹⁸⁷) Originaler i det Løvensønske Privatarkiv.

¹⁸⁸) Hærens Arkiv.

Regning paa Helliggeistes Assistents Kirkegaard $\frac{2}{5}$ 1820¹⁸⁷), havde Greve Danneskiold-Løvendal Datteren:

- G. 2. *A n e C a r o l i n e*, f. $\frac{16}{11}$ 1813 paa den kgl. Fødselsstiftelse, døbt 20. s. M. smstds., blev ved kgl. Res. af $\frac{28}{3}$ 1815 anerkjendt for at maatte anses som Faderens »ægte Barn og føre Navnet Løvensøn« og ved kgl. Res. af $\frac{11}{2}$ 1823 forundtes det hende »at maatte nyde adelige Rettigheder«¹⁸⁷), † $\frac{29}{4}$ 1899 paa Frederiksberg, $\frac{4}{5}$ bisat i Frederiksberg Kirke, begravet 6. s. M. paa Nykjøbing F. Kirkegaard, g. $\frac{8}{9}$ 1843 m. *Severin Claudius Wilcken Bindesbøll*, f. $\frac{16}{2}$ 1798 i Ledøje Præstegaard, døbt 23. s. M. i Ledøje Kirke, † $\frac{30}{1}$ 1871 i Nykjøbing F. Bispegaard, begravet $\frac{8}{2}$ paa Nykjøbing F. Kirkegaard, Biskop over Lolland-Falster Stift, Medlem af Roskilde Stænderforsamling, Medlem af Landstinget, C. af Dbrg., Dmd.
- G. 3. *S o p h i e L a u r e* (hvem Moderen er til hende, kan ikke oplyses), f. $\frac{9}{4}$ 1816 paa den kgl. Fødselsstiftelse, døbt 13. s. M. smstds., blev ved kgl. Res. af $\frac{20}{2}$ 1821 anerkjendt for at maatte anses som Faderens »ægte Barn og føre Navnet Løvensøn«, og ved kgl. Res. af $\frac{11}{2}$ 1823 forundtes det hende »at maatte nyde adelige Rettigheder«¹⁸⁷), Lærerinde i Kjøbenhavn, senere (i 1851) i Nakskov, $\frac{4}{5}$ 1864 meddelt Klosterseddelt i Odense adelige Jomfrukloster¹⁸⁹), (Conventualinde), død $\frac{16}{2}$ 1875 smstds., begravet 23. s. M. fra Vor Frue Kirke i Odense.
- G. 4. *F r o d e W o l d e m a r* (Moderen var ovennævnte Anna Kirstine Svane), f. $\frac{15}{5}$ 1818, døbt $\frac{17}{8}$ s. A. i Garnisons Kirke (i Kirkebogen er hans Navn indført som: Frode Woldemar Løvendahl), blev ved kgl. Res. af $\frac{20}{2}$ 1821 anerkjendt at maatte anses som Faderens »ægte Barn og føre Navnet Løvensøn«, og ved kgl. Res. af $\frac{11}{2}$ 1823, fornyet $\frac{17}{12}$ 1823 forundtes det ham »at maatte nyde adelige Rettigheder«¹⁸⁷). Blev $\frac{26}{4}$ 1831 udnævnt til Kadet uden Gage ved Landkadetkorpset, $\frac{8}{2}$ 1833 Afsked fra Korpset efter Ansøgning¹⁸⁹), gik i 1837 til St. Croix, var i Efteraaret 1840 Underforvalter paa Plantagen La Grange, hvor han endnu var $\frac{24}{3}$ 1844. $\frac{25}{7}$ 1847 nævnes han som Overforvalter paa Plantagen M. Washington smstds., † 1854 af gul Feber paa St. Croix, g. $\frac{9}{4}$ 1851 paa St. Croix med *A n n e B a r n e s*, f. $\frac{9}{4}$ 1833, † efter $\frac{4}{7}$ 1877, paa hvilken Dag hun som meget

¹⁸⁹) Odense adelige Jomfruklosters Protokol S. 240 b.

syg og nødlidende bad sin Mands Familie om Hjælp¹⁹⁰).
Ei Børn.

Børn af Carl Frederik v. Løvensøn (se G. 1) og Hustru
Anna Frederikke, f. Hansen:

H. 1. *Blanche Augusta*, f. $\frac{31}{5}$ 1844, døbt $\frac{4}{7}$ s. A. i Garnisons Kirke, † $\frac{21}{3}$ 1910, ugift, begravet 26. s. M. paa Garnisons Kirkegaard.

H. 2. *Vilhelm Woldemar v. Løvensøn*, f. $\frac{2}{10}$ 1846, døbt $\frac{2}{12}$ s. A. i Garnisons Kirke, 1865 Student, 1870 cand. polyt. med Kvotient 6,48, fra Januar 1871 til April 1877 ansat ved Klippans Pappersbruk i Sverrig, fra April 1877 til Oktober 1879 Assistent i Steins analytisk-kemiske Laboratorium i Kjøbenhavn, $\frac{1}{11}$ 1879— $\frac{31}{12}$ 1880 Inspektør ved L. P. Holmblads Fabrikker, 1881 paany Assistent i Steins analytisk-kemiske Laboratorium, 1892 tillige Lærer i Kemi ved det tekniske Selskabs Skole¹⁹¹). De to sidstnævnte Stillinger indehavde han til sin Død. † $\frac{25}{7}$ 1915, begravet 30. s. M. paa Garnisons Kirkegaard, ugift. Med ham uddøde ej alene Slægten v. Løvensøn, men den sidste mandlige Ætling af Ulrich Frederik Gyldenløve.

VI.

Grever af Danneskiold-Laurvig.

Som ovenfor under C. 7. omtalt havde Kongen ved 2 Patenter af $\frac{4}{5}$ 1695 resolveret, at Efterkommerne af Kongernes (henholdsvis Fr. III's og Chr. V's) naturlige Sønner skulde føre Navn og Titel af Grever af Danneskiold¹⁹²). Da Grevskabet Laurvig $\frac{29}{9}$ 1671 var bleven erigeret for Ulrich Frederik Gyldenløve (se foran under I) kaldtes hans derefter i Ægteskab fødte Børn Grever og Grevinder af Laurvig. Efter Udstedelsen af de ovennævnte Patenter knyttedes Navnet Danneskiold altsaa hertil, men i daglig Tale og Skrift kaldtes Slægtens Medlemmer ogsaa efter denne Dag næsten altid vedblivende kun Grever og Grevinder af Laurvig.

Af Ulrich Frederik Gyldenløves 3die Ægteskab med Antoinette Augusta, Grevinde af Aldenburg,

10 Børn, A. 1—10:

A. 1. *Ulrich Frederik, Greve af Laurvig*, f. $\frac{15}{4}$ 1678, † s. D.*)

¹⁹⁰) Ifølge Breve fra dem begge i Det Løvensøn'ske Privatarkiv.

¹⁹¹) J. J. Voigt: Den polytekniske Lærestalts Kandidater 1829—1902 og »Ingeniørbl.« $\frac{4}{8}$ 1915 Nr. 62.

¹⁹²) Gjenparten i Løvensøns Privatarkiv.

*) Sandsynligvis født og begravet paa Laurvig, men de paagældende Kirkebøger findes ikke for dette Tidsrum.

- A 2 Christian Anton, Greve af Laurvig, f. 17/9 1679, † 1/12 s. A.
- A. 3. Frederik Christian, Greve af Laurvig, f. 16/11 1681, døbt Dagen efter¹⁹³), 1/9 1691 optaget som Elev paa det kgl. ridderlige Akademi i Kjøbenhavn¹⁹⁴), 26/1 1693 Kammerherre, var endnu da paa Akademiet¹⁹⁴), sendtes i Slutningen af 1694 til Utrecht for at studere ved Universitetet dér, fik 12/5 1696 Pas til Hjemrejsen¹⁹⁵), † 24/6 s. A. paa Vejen hjem i Cøln af et Slagtilfælde, bisat 23/9 s. A. i Det Gyldenløveske Gravkapel i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn.
- A. 4. Charlotte Amalie, f. 27/11 1682, † 7/12 1699 i Barselseng, bisat i Vor Frue Kirke, g. 27/11 1696, ført af Kongen¹⁹⁶), m. Christian, Greve af Gyldenløve, *Greve til Samsø, Friherre til Lindenberg*. f. 23/2 1674, † 16/7 1703 i Odense af Smaakopper, Generalfeltmarskalløjtnant, Statholder i Norge, Overkammerherre, Geheimeraad, blaa Ridder, (g. 2° 25/5 1701 m. Dorthé Krag, f. 26/9 1675, † 10/10 1754 paa Gisselfeldt). Charlotte Amalie fik ved Ægteskabets Indgaaelse af sin Fader overdraget Skjoldenæsholms Gods med alle Rettigheder¹⁹⁷).
- A. 5. Ulrica Augusta, f. 13/1 1684, † 26/5 s. A. Hun skal i Vuggen have været forlovet med den senere Generaladmiral Ulrich Christian, Greve af Gyldenløve, Broder til forannævnte Christian.
- A. 6. Ulrica Antoinette, f. 6/1 1686, † 23/9 1755 i Altona, begravet 30. s. M. i Ottensen Kirke i Holsten, var først forlovet med Vicestatholder Christian Ditlev, Greve Rantzau til Breitenburg, der slog op med hende og derfor maatte betale hende 70.000 Rldr. (Han blev i 1721 myrdet paa sin Broders Foranstaltning). G. 2/3 1702 i Hamborg m. Carl Adolph, Greve Ahlefeldt til *Grevskalet Langeland, Rigs greve af Rixingen, Friherre til Mørseberg*, Herre til Søgaard, Graasten, Kallundborg Ladegaard m. m., f. 25/4 1670 paa Slottet Hartenburg, † 7/9 1722 paa Graasten, begravet i Tranekær Kirke, Geheimeraad i Conseillet, Overkammerherre, Overstaldmester, Overhofmester for det ridderlige Akademi, Præsident i Politi- og Commercekollegiet, Statholder i Slesvig og Holsten, hvid og blaa Ridder.

¹⁹³) Gl. kgl. Saml. 930.

¹⁹⁴) Personalthist. Tidsskr. 2. R. I. B. S. 56.

¹⁹⁵) Sjæll. Reg. 1696 S. 142.

¹⁹⁶) Chr. V's Tagesregister.

¹⁹⁷) Danske Herregaarde S. 338.

- A. 7. Christiane Augusta, f. $27/1$ 1687, † 1689.
- A. 8. Ferdinand Anton, Greve til Laurvig, *Edler Herr til Varel, Herre til Knyphausen og Dorwerth*, hvilke han arvede, da Greverne af Aldenburg vare uddøde, og til Hartzhorn, som han ifølge sin Fader Gyldenløves Testamente — dateret Pinneberg $20/4$ 1702 — skulde arve tillige med Landstedet Oywelgonne, Øen Turø (som Gyldenløve dog $11/12$ 1702 solgte til sin Svigersøn, se foran under I), Sorgenfri (som Gyldenløve dog $15/9$ 1702 solgte til sin Svigersøn, se foran under I), Huset og Ejendommen i Pinneberg, foruden alt, hvad der fandtes af Guld, Juveler, Inventar, etc. Desuden overtog han Palæet i Norgesgade (Hjørnet af Bredgade og Dronningens Tværgade)¹⁹⁸⁾, f. $11/7$ ($1/7?$) 1688, skulde iflg. kgl. aabent Brev af $20/7$ 1695 antage Navnet »D a n n e s k i o l d - L a u r v i g«¹⁹⁹⁾, indførtes $26/8$ 1702 som Elev paa det kgl. ridderlige Akademi i Kjøbenhavn²⁰⁰⁾, hvor han holdt en latinsk Tale om Lærdoms og Tapperheds Forening, hvis Program er dat. $11/1$ 1704²⁰¹⁾, Kammerherre før $20/7$ 1705, erholdt $20/7$ 1705 Pas for sig med 3 Staldbetjente og 6 Heste at begive sig til Paris²⁰²⁾, ansøger i Februar 1708 om at maatte indtræde i dansk Tjeneste og anfører til Støtte herfor, at han har gjort en Kampagne som Volontær med Hjælpekorpsset ved Øvre-Rhinen, har derefter som Oberstløjtnant af Infanteriet i Hertugen af Hessens Korps deltaget i det sidste Felttog i Italien og har tillige forrettet Tjeneste som Generaladjutant hos nævnte Fyrste m. H. Maj.'s Tilladelse¹⁹⁹⁾, blev saaret i Felttoget og var endnu i Prinsen af Hessens Tjeneste $9/11$ 1707²⁰³⁾, blev derefter $12/10$ 1709 Oberst og Chef for 2det Fyenske nationale Cavalleri Regiment²⁰⁴⁾, deltog med sit Regiment i Slaget ved Helsingborg $10/3$ 1710, $20/10$ 1711 Brigadér tilhest, kvitterer efter Ansøgning af $28/10$ ²⁰⁵⁾ Regimentet $2/11$ 1712, $10/10$ 1713 Geheimeraad²⁰⁵⁾, 24. s. M. blaa Ridder²⁰⁵⁾, $19/1$ 1714 Overstaldmester, købte s. A. Haraldsted Gods²⁰⁶⁾, købte ved Skjøde af $20/11$ 1720 af sin Søster, Charlotte Amalies (se A. 4) Datter Frederikke Louise, der var gift med Hertug Christian August af Augustenborg, Skjoldenæsholm Gods for

¹⁹⁸⁾ Gyldenløves Testamente i Grevskabet Tranekærs Arkiv.

¹⁹⁹⁾ Hirsch: Officerer.

²⁰⁰⁾ Personalh. Tidsskr. 2. R. 1. B. S. 209.

²⁰¹⁾ Aftrykt i Hofman: Berømte danske Adelsmænd III, S. 256 ff.

²⁰²⁾ Patenten.

²⁰³⁾ Breve til ham fra Woldemar I Løvendal i Grevskabet Tranekærs Arkiv.

²⁰⁴⁾ Hærens Arkiv: Militæretaten for 1709.

²⁰⁵⁾ Grevskabet Tranekærs Arkiv.

²⁰⁶⁾ Danske Herregaarde S. 339.

52.000 Rdlr.²⁰⁷), erholdt $\frac{18}{8}$ 1721 tillige med sin Frue »Rang og Sæde, ligesom han virkelig forrettede og beklædte en af de fire første og højeste Charger«²⁰⁵), blev $\frac{11}{1}$ 1723 Direktør for det vestindiske og Guineiske Compagni, fik $\frac{25}{6}$ 1723 Bevilling og Tilladelse til, at Palæet i Norgesgade maa være »fritaget for Grundskat, Indkvartering og al anden Paalæg«²⁰⁵), købte ved Skjøde af $\frac{30}{8}$ 1728 Merløsegaard, Valsøllille Sogn, af Forpagter Johannes Winkler²⁰⁷), fik $\frac{26}{1}$ 1731 Stadfæstelse som Overstaldmester og $\frac{13}{2}$ s. A. som Geheimeraad hos den nye Konge, Chr. VI²⁰⁵), oprettede ved Fundats af $\frac{7}{8}$ 1736 et Hospital i Laurvig for gamle trængende og svage Arbejdere af Fritzøe Jernværk og Saugbruget samt Bønder i Grevskabet, hvortil han skænkede en Bygning af Træ og 10.000 Rdlr.²⁰⁸), fik $\frac{14}{5}$ 1739 Ordenen l' p', fik $\frac{19}{9}$ 1746 Stadfæstelse som Geheime-Raad og 27. s. M. som Overstaldmester hos den nye Konge, Fr. V²⁰⁵) og tilligemed sin Frue $\frac{2}{12}$ 1746 Rang og Sæde med Geheimeraad i Conseillet²⁰⁵), ombyggede ved Johan Cornelius Krieger »Det Danneskiold-Laurvig'ske Palæ« i Norgesgade (nu det Moltke'ske Palæ paa Hjørnet af Bredgade og Dronningens Tværgade); † $\frac{18}{9}$ 1754 Kl. 5 om Morgenen i Kjøbenhavn, bisat 28. s. M. »i egen, arvelig fædrene Begravelse« i Vor Frue Kirke. G. 1° $\frac{15}{3}$ 1711 m. Mette Cathrine Ahlefeldt, f. $\frac{25}{8}$ 1686 i Reinbeck, † $\frac{5}{3}$ 1712 i Hamborg af Kopper, bisat $\frac{2}{6}$ s. A. i Vor Frue Kirke. Ei Børn. 2° $\frac{20}{12}$ 1713 i Hof- og Slotskirken m. Ulrica Eleonora, Grevinde Reventlow (Søster til Dronning Anna Sophie), f. $\frac{1}{11}$ 1690, $\frac{31}{3}$ 1747 l' p', † $\frac{12}{9}$ 1754 i Kjøbenhavn, bisat 28. s. M., samme Dag som hendes Ægtefælle, i Vor Frue Kirke.

Af 2det Ægteskab 6 Børn, B. 1—6, se strax nedenfor.

- A. 9. Margrethe Christiane Augusta, f. $\frac{18}{7}$ 1694, † $\frac{8}{7}$ 1761 paa Slottet Grünstadt, bisat $\frac{10}{7}$ s. A. i den grevelige Leiningenske Begravelse i Westerburg Kirke, g. $\frac{2}{2}$ 1711 m. Karl Ludvig, Greve af Leiningen-Westerburg, af Linien Neu-Leiningen, der besad Halvdelen af Grevskabet Leiningen, f. $\frac{2}{3}$ 1666, † $\frac{4}{5}$ 1726, bisat 5. s. M. i Westerburg Kirke, Ridder af St. Hubertus. (Han g. 1° $\frac{27}{5}$ 1684 m. Anna Elisabeth Wilhelmine, Grevinde v. Bentheim-Teklenburg, f. 1642, † $\frac{26}{5}$ 1695, 2° $\frac{3}{7}$ 1697 m. Anna Magdalene, Friherreinde v. Bodenhausen, f. $\frac{6}{10}$ 1660, † $\frac{6}{9}$ 1709).²⁰⁹)

²⁰⁷) Sjællandsfar's Landstings Skjødeprotokol.

²⁰⁸) Nicolajsen: Norske Stiftelser III S. 440—41 og Grevskabet Tranc-kørs Arkiv.

²⁰⁹) Ed. Brinckmeier: Genealogische Geschichte des Hauses Leiningen, B. II S. 304 ff.

A.10. Sophie Hedvig, f. 1696, † s. A., 5 Uger gl.

Børn af Ferdinand Anton, Greve Danneskiold-Laurvig og
Ulrica Eleonora, f. Grevinde Reventlow (se A. 8).

B. 1. Frederikke Louise, døbt $^{20}/_9$ 1714 i Hof- og Slotskirken, bisat $^{15}/_{12}$ 1715 i Vor Frue Kirke.

B. 2. Frederik Ludvig, Greve af Danneskiold-Laurvig, *Greve til Laurvig, Edler Herr til Varel, Herre til Knyphausen og Dorwerth*, samt til Skjoldenæsholm, Merløsegaard, Haraldsted, Allindemagle og alt Strøgods i Sjælland, hvilke Godser han arvede ifølge sin Faders Testamente af $^{7}/_5$ 1749²⁰⁵). Paa Skiftet efter Faderen overtog han Det Danneskiold-Laurvigske Palæ i Norgesgade (Bredgade) for 40.000 Rdlr.²⁰⁵), f. $^{15}/_5$ 1717, blev $^{12}/_2$ 1735 Kaptejn ved Grenaderkorpset, 28. s. M. Kammerherre, $^{2}/_4$ 1736 virkelig Kaptejn ved Livgarden til Fods, $^{17}/_{10}$ 1738 karakteriseret Oberstløjtnant af Infanteriet, $^{8}/_1$ 1742 Secondmajor i Garden, $^{15}/_5$ 1743 hvid Ridder, $^{7}/_9$ 1746 Premiermajor ved Garden til Fods og Generaladjutant hos Kongen, $^{4}/_9$ 1747 karakteriseret Oberst af Infanteriet, $^{10}/_7$ 1749 virkelig Oberst og Chef for Kongens Livregiment, $^{28}/_{10}$ s. A. Rang med Geheimeraadere, $^{28}/_2$ 1753 Kommandeur, eller som det hed: »Oberstløjtnant« for Livgarden til Fods, $^{19}/_{10}$ 1754 Overstaldmester, $^{19}/_6$ 1755 Generalmajor af Infanteriet, fik $^{31}/_3$ 1757 l' p', $^{20}/_3$ 1762 Generalløjtnant, drog ved Krigens Udbrud som Chef for Hærens 1ste Divisions 1ste Brigade ind i Mecklenburg, død paa Hjemmarschen $^{12}/_8$ 1762 i Lübeck, $^{13}/_9$ s. A. bisat i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn²¹⁰). Han opførte paa Hospitalet i Laurvig den nuværende Stenbygning i Stedet for den gamle Træbygning og skænkede ved Fundats af $^{10}/_7$ 1762 10.000 Rdlr. til Hospitalet, ligesom han henlagde et af Dronning Anna Sophie ved Testamente oprettet Legat paa 5.500 Rdlr. til Hospitalet²¹¹). Gift $^{26}/_8$ 1744 m. sin Cousine, Anna Joachimine Ahlefeldt, f. $^{15}/_5$ 1717, $^{31}/_3$ 1755 l' p', † $^{15}/_2$ 1795 i Det Danneskiold-Laurvigske Palæ i Bredgade, bisat 23. s. M. i Vor Frue Kirke. Hun, der efter sin Mands Testamente af $^{1}/_7$ 1758 havde arvet alt hans Allodialgods, derunder Skjoldenæsholm med underliggende Merløsegaard og Lille Svenstrup, solgte i 1763 Merløsegaard, ligesom hun ved Skjøde af $^{11}/_6$ 1763 overdrog sin Svoger, nedennævnte Christian Conrad (se B. 4), Det Danneskiold-Laurvigske Palæ, og opførte i Stedet for i det s. A. paa Skjoldenæsholm en ny Hovedbygning,

²¹⁰) Møller: Rangspersoner, Hærens Arkiv, Hirsch: Officerer, m. m.

²¹¹) Nicolaisen: Norske Stiftelser, B. III S. 441 og Arkivet paa Tranckær.

oprettede 1777 Valsømagle Skole, men solgte $\frac{6}{6}$ 1794 atter nævnte Gaard til Etatsraadinde Bruun de Neergaard.²¹²⁾

Søn:

Christian Frederik, Greve af Danneskiold-Laurvig, døbt $\frac{20}{7}$ 1745 i Hof- og Slotskirken, bisat $\frac{8}{5}$ 1747 i Vor Frue Kirke, 2 Aar gl.

- B. 3. Ulrich Ferdinand, Greve af Danneskiold-Laurvig, f. $\frac{25}{2}$ 1720, bisat $\frac{10}{12}$ s. A. i Vor Frue Kirke, $\frac{3}{4}$ Aar gl., »død for Tænder«.
- B. 4. Christian Conrad, Greve af Danneskiold-Laurvig, *Greve til Laurvig, Edler Herr til Varel, Herre til Knyphausen og Dorwerth*, hvilke han arvede efter sin Broder, samt til *Det Hartzhornske Wildnis*, som ifølge Faderens Testamente af $\frac{7}{5}$ 1749 skulde gøres til et Fideicommiss for ham og hans Efterkommere²⁰⁵⁾, f. $\frac{12}{5}$ 1723, blev $\frac{31}{8}$ 1740 karakteriseret Kaptejn tilsøs, $\frac{13}{6}$ 1742 virkelig Kaptejn, $\frac{15}{3}$ 1743 Kammerherre, $\frac{16}{3}$ 1744 Commandeurkaptejn og Assessor uden Stemme i Admiralitetskollegiet, $\frac{25}{8}$ 1746 karakteriseret Commandeur, blev $\frac{21}{10}$ s. A. beskikket til Kongens Jagt-Kaptejn, blev $\frac{26}{11}$ s. A., samme Dag, som det kombinerede Admiralitets- og General Commissariats Collegium blev oprettet, udnævnt til Militær Assessor i dette uden Stemme, $\frac{3}{12}$ s. A. virkelig Commandeur og Chef for 2den Division af Marinens Mandskab, $\frac{4}{9}$ 1747 hvid Ridder, $\frac{6}{2}$ 1749 General Adjudant for Søetaten, blev $\frac{10}{7}$ 1750 Provincial Stormester for Frimurerordenen i de nordiske Lande²¹³⁾, $\frac{31}{3}$ 1755 Schoutbynacht, $\frac{2}{2}$ 1758 karakteriseret Viceadmiral, $\frac{31}{3}$ s. A. l' p', $\frac{24}{12}$ 1761 Militær Deputeret i det kombinerede Admiralitets- og General Commissariats Collegium, fik $\frac{1}{9}$ 1764 Rang med Geheimeraadere, bortførte $\frac{11}{3}$ 1765 Skuespillerinden, Jomfru Mette Marie Rose, efter Theaterforestillingens Slutning og holdt hende indespærret i sit Palæ, hvorover Kongen $\frac{10}{4}$ s. A. idømte ham en større Pengesum i Erstatning samt beordrede ham til »ufortøvet« at begive sig til sit Grevskab i Norge. Aaret efter hævedes Forvisningen, og Greven kom tilbage til Kjøbenhavn, udnævntes $\frac{28}{5}$ 1766 til virkelig Vice admiral og afgik s. D. som Chef for 2den Division af Marinens Mandskab, blev $\frac{10}{9}$ s. A. Deputeret i det under s. D. af de kombinerede Collegier udskilte og oprettede Admiralitets-Collegium, blev $\frac{28}{10}$ 1767 Overkrigssekretær i Søetaten og Deputeret i General-Commissariatet og virkelig Admiral, $\frac{14}{6}$ 1769 Intendant ved Søetaten, $\frac{22}{7}$ s. A. blaa Ridder, erholdt

²¹²⁾ Danske Herregaarde S. 339 ff. og Arkivet paa Tranekær.

²¹³⁾ Nordisk Frimurertidende I, S. 19.

en Irettesættelse af Kongen for sin slette Administration af Flaaden, og da dette ikke hjalp, blev han $18/9$ 1770 afskediget fra alle sine Embeder. Rejste 1771 paany til Norge, hvor han døde, $10/4$ 1783 paa sin Ejendom »Rolighed« ved Laurvig, bisat $26/7$ s. A. i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn. H a n d d e s o m s i d s t e M a n d a f S l æ g t e n D a n n e s k i o l d - L a u r v i g, efterladende sig saavel i Norge som i Danmark et slet Skudsmaal paa Grund af sit tøjlesløse Liv, lidet tiltalende Karakter og slette Administration af den ham anbefoede Flaade²¹⁴). Ogsaa af sin egen Formue var han en slet Bestyrer, og hans Ødselhed paadrog Grevskabet en saadan Gjæld, saa at han maatte bede sig taget under Administration. $9/10$ 1767 resolverede Kongen, at Geheime-Raad og Vicestatholder i Norge Jacob Benzon skulde være Administrator for Grevskabet, og 30. s. M. befalede Hofjunker og Præsident Hannibal Stockfleth at være Medadministrator. Til sig og sin Families Underhold fik Greven tilstaaet en Appanage paa 9000 Rdlr. aarligt. — Sit »Hotel«, som det kaldtes (Det Danne-skiold-Laurvigske Palæ) bortlejede han ved en Kontrakt den $4/4$ 1775 til den franske Gesandt i Kjøbenhavn, og ved Købekontrakt af $3/4$ 1783 solgtes det for 46.000 Rdlr. til Agenterne, Etatsraaderne de Coninck og Reyersen²⁰⁵). G. $5/9$ 1743 i Hof- og Slotskirken m. D o r o t h e a S o p h i e v o n H o l s t e i n, f. $15/10$ 1713, † $9/7$ 1766 i Kjøbenhavn, bisat 31. s. M. i Vor Frue Kirke. Hun var Kammerfrøken hos Dronning Anna Sophie, fik $31/3$ 1756 l' p' og siges af Dronningen at have erholdt en Gave paa 70.000 Rdlr. »paa Condition, at hun skal gifte sig med denne Greve Laurvig«,²¹⁵)

4 Børn, C. 1—4 (se strax nedenfor).

- B. 5. Anna Sophie Amalie, f. $21/6$ 1725, bisat $2/7$ s. A. i Vor Frue Kirke.
- B. 6. Antoinette Augusta, f. $12/7$ 1727, bisat $27/1$ 1728 i Vor Frue Kirke, 28 Uger gl.

Børn af Christian Conrad, Greve Danne-skiold-Laurvig og Hustru, Dorthea Sophie, f. v. Holstein (se B. 4):

- C. 1. Anna Sophie, *Besidderinde af Det Hartzhornske Wildnis's Fideicommiss*, f. $19/2$ 1745, døbt 20. s. M. i Hof- og Slotskirken, † $3/11$ 1787 i Altona, bisat $13/7$ 1790 i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, g. $10/12$ 1762 i Hof- og Slotskirken m. F r e d e

²¹⁴) Møller: Rangspersoner, Gardø: Den dansk-norske Sønagt, Historisk Tidsskrift 3. R. 4. B. S. 278 ff.

²¹⁵) Morville: Statsmænds Levnedbeskrivelser i Ny kgl. Saml. Katalog 1289. Af Arkivet paa Brahetrolleborg fremgaar, at hun i hvert Fald af Dronningen har erholdt 2 Gaver paa ialt 50.000 Rdlr.

- rik Ludvig Ernst, Rigsfriherre von Bülow til Goddenstädt og Abbensee, f. $\frac{1}{3}$ 1738, † $\frac{10}{9}$ 1811 paa sit Gods Reinhardsgrimme ved Dresden, Kammerherre, Generaladjutant, Staldmester, Gesandt i Dresden, hvid Ridder. Hun var bekendt som en af »Hoffets 3 Gratier«, smuk og livlig, men lige saa lidet anset i moralsk Henseende som sin Fader. Efter Caroline Mathilde og Struensees Fald forvistes hun fra Hoffet og fulgte sin Mand til Holsten²¹⁶).
- C. 2. Frederikke Louise, f. $\frac{12}{12}$ 1748, døbt 13. s. M. i Hof- og Slotskirken, † $\frac{5}{1}$ 1758, bisat 9. s. M. i Vor Frue Kirke.
- C. 3. Ferdinand Anton, Greve af Danneskiold-Laurvig, døbt $\frac{1}{8}$ 1750 i Hof- og Slotskirken, † $\frac{15}{8}$ 1753, bisat 17. s. M. i Vor Frue Kirke.
- C. 4. Juliana Sophia, hjemmedøbt $\frac{13}{1}$ 1757, Daaben indført i Hof- og Slotskirkens Bøger, † $\frac{11}{1}$ 1790 i Kiel som den sidste af Slægten, g. $\frac{28}{9}$ 1769 i Hof- og Slotskirken med Frederik Wilhelm Conrad, Greve Holck til Eckhof, f. $\frac{28}{9}$ 1745 paa Orebygaard, † $\frac{7}{12}$ 1800 i Kiel, Kammerherre, Geheime Konferentsraad, Hofmarskal og »Grand maître de la garde-robe« hos Kong Chr. VII, Amtmand over Bordesholm Amt, Dr. juris civilis ved Universitetet i Cambridge, hvid Ridder, l' p'. (G. 1° $\frac{20}{4}$ 1768 i Hof- og Slotskirken m. Christiane de Stockfleth, f. $\frac{7}{5}$ 1751, † $\frac{12}{5}$ 1768, 3° m. Anna Elise, Baronesse von Ende, † $\frac{1}{1}$ 1823).

Om Ulrich Frederik Gyldenløves Søn med Maria Meng, Datter af Kjøbmand i Frederikshald, Ole Christensøn og Hustru, født Meng, Wilhelm, der blev født $\frac{25}{1}$ 1692 og den $\frac{28}{10}$ 1726 blev optaget i Adelstanden med Navnet de Ulrichsdal, og dennes den $\frac{19}{5}$ 1905 uddøde Afkom, Ulrichsdal kaldet Vagel, se denne Slægts Stamtavle af Arkivar Thomle i Personalhistorisk Tidsskrift 6. R. 4. B. S. 256—267.

²¹⁶) Ny kgl. Saml. 793f.: Stamtavlerne til Hofmans danske Adelsmænd.
